

DOMOLJUB

Izba ja vsak četirik. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spis in dopis se pošilja: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 46.

V Ljubljani, dne 12. novembra 1908.

Leto XXI.

Zavarovanje za starost.

Pred volitvijo v državni zbor leta 1907 je S. L. S. v svojem volivnem oklicu povedala, da se bodo njeni poslanci z vso močjo potegavali za zavarovanje delavcev za starost in onemoglost, da bodo pa tudi ravno tako krepko zahtevali, da se zavarovanje za starost raztegne na kmete in obrtnike. V zvezi s kmečkimi poslanci celega državnega zbora so v tem oziru povedali vladi svojo trdno voljo in vlada se je vdala njihovi zahtevi.

Državni poslanci so dobili te dni že v roke vladno predlogo »o socialnem zavarovanju«. Ta predloga pomeni, da hoče vlada resno delati na to, da se socialno zavarovanje izvede. Vsako vladno predlogo mora prej odobriti tudi cesar. Zato je gotovo, da jo potrdi, če jo sklene državni zbor. Ta se bo posvetoval o nji in upajmo, da bo svoje delo kmalu zvršil. Nobena reč ni sedaj tako važna kot ta; zato naj tisti, kateri so poskrbeli, da se je pričela, tudi vse store, da se izpelje.

»Domoljub«, ki je o zavarovanju za starost že večkrat pisal, bo tudi skrbno poročal o novi predlogi in njeni usodi, da bodo njegovi bravci natančno vedeli, pričem da so. Danes povemo samo ob kratkem, kaj je v nji za kmečki in obrtni stan.

1. Za starost se bodo morali zavarovati tudi vsi kmetje in obrtniki, katerih letni dohodek ne znaša nad 2400 K, torej vsi tisti, kateri ne plačujejo nobenega dohodninskega davka, in tisti, kateri ga plačujejo samo od 2400 K. Izvzeti so posestniki in obrtniki, ki imajo redno več nego po dva posla ali pomočnika. Med posle se ne štejejo člani domače družine. Potemtakem pride na Slovenskem velika večina kmetov in obrtnikov do zavarovanja. Zavarovati se morajo tudi vsi nad 16-letni posli in poljski ter gozdni delavci, pa tudi

vsj nad 16 let stari domači, ki delajo doma.

2. Preskrbnina se prične vleči s končanin 65. letom in se dobiva do smrti. Izračuna se tako-le: država dá za vsacega zavarovanca 90 kron na leto; od tega, kar je sam plačal dobi petkrat toliko vsako leto, kolikor je povprek plačeval na leto; vrh tega pa še dve desetini od vse svote, kar je je plačal skozi vsa leta. Denimo, da je kdo plačeval od 16. do 65. leta vsak mesec po eno krono; potem bo dobival $90 K + (5krat\ 12\ kron = 60\ kron) + (\frac{2}{100} od\ 49 \times 12\ K = 117\cdot6)$; torej skupaj $90 + 60 + 117 = 267$ kron. Poglavitna reč je ta, da bo država tudi za kmete in obrtnike dajala po 90 kron iz državne blagajne.

3. Kmetje in obrtniki bodo morali plačevati po 1 krono na mesec; če pa nimajo nad 480 K letnih dohodkov, pa po 50 vinarjev na mesec. Za člane domače rodbine, če nimajo stalne plače, bo znašal prispevek tudi po 50 vin. na mesec. Za posle in poljedelske, ter gozdne delavce se bo plačevalo z ozirom na njihovo letno plačo, v katero se bo vštela tudi vrednost hrane in stanovanja če ga dobivajo. Do 240 K letne plače bo znašal prispevek 50 vin., do 480 K 1 krono in do 720 K 1 K 50 vin. na mesec. Za kmete in obrtnike bodo imeli deželni zbori pravico skleniti tudi večje svote na mesec, da se jim tako letna preskrbnina zviša. Če bi n. pr. plačevali po 2 K 50 vin. na mesec, bi po 40. letih vlekli po 480 K na leto. Plačevanje se bo moralo urediti tako, da bo čim najbolj priprosto. Najprimernejše se nam zdi, da se vplačevanje zvrši po markah. Kdor je dolžan plačati, kupi marke in jih napopa na papir, ki je za to odločen, pa ga pošlje zavarovavnicu. Za posle in delavce bo moral plačevati polovico gospodar. Breme, ki ga naloži nova postava, je za marsikoga veliko, toda pomisliti mo-

ramo, da odpade občinam skrb za reveže, da brezdvoybe na kmetih vsled tega zavarovanja posli in delavci ne bodo tako silili v mesta in da bo mirnejše gledal vsak zavarovanec na svoja stara leta.

4. Vsak kmet in obrtnik bo moral vsaj 4 leta plačevati zavarovalnino, da bo vlekkel preskrbnino. Ko se postava sklene, se bodo morali vsi, ki še niso nad 60 let stari, zavarovati. Posel in delavec bo moral pa plačevati vsaj 30 let, da bo deležen preskrbnine. Za začetek je pa v postavi izjema: Tisti, kateri se bodo zavarovali tekom enega leta, ko bo postava sklenjena, bodo tudi že po preteku štirih let (200 tednov), v katerih bodo plačevali zavarovalnino, dobili pravico do preskrbnine. Potemtakem bodo vsi pod 60 let stari delavci in posli ob začetku postave deležni njenih dobrot.

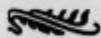
5. Ko zavarovanec, kmet ali obrtnik, ki je plačeval po 1 K na mesec, četudi že vživa preskrbnino, umrje, dobi njegova žena 150 K; vsak otrok pod 16. leti pa 75 K.

6. Dekle, ki je doma delala in bila od 16. leta zavarovana, lahko, ko se omoži, še naprej plačuje zavarovalnino. Če pa neče, se ji, ako je bila vsaj 4 leta zavarovana, povrne polovica za njo vplačanih zneskov.

7. Zavarovanec, ki gre na tuje (n. pr. v Ameriko), ne izgubi svojih pravic, če se zglati tako, kakor bo predpisano. Če ostane trajno v tujini, in ima pravico do preskrbnine, se mu izplača enkrat za vselej trojna preskrbnina.

8. Zavarovanje za starost bodo vodili posebni okrajni zastopi in deželni zastopi za socialno zavarovanje, in državna blagajna za starostno zavarovanje. V vseh teh zastopih bodo imeli tudi kmetje in obrtniki svoje zastopnike. Za upravo bo dajala država po dva milijona kron na leto.

Naši poslanci se bodo gotovo posve-tovali s svojimi volivci o tem važnem načrtu, ki smo samo nekaj poglavitnih reči zapisali o njem. Že danes pa lahko rečemo, da jim bo vse slovensko ljudstvo hvaležno, če srečno izpeljejo do konca to neizrekljivo važno reč, ki je v nji — hvala Bogu — naša država prva pokazala, da ima zmisla tudi za kmeta.

Vestnik „Kmečkih zvez“.

(Dalje.)

Kako torej doseči, da se oživi podrobno delo v naših »Kmečkih zvezah«. — Poslovnik za »Kmečke zveze«, ki je pa, kakor se nam zdi, malokaterim natančno znan, ima v prvi točki, ki se tiče organizacije in uprave »Kmečkih zvez«, zahtevano, da naj glavni odbor, če mogoče, saj vsak mesec skliče sejo. In to je neobhodno potrebno, kajti brez odborovih sej ni delovanja v odboru in tudi zunaj odbora ne. Torej oni odbori, ki dosedaj niso izpolnivali te naloge in dolžnosti, naj odslej naprej začno redno, točno in zanesljivo sklicavati svoje mesečne odboreve seje, in te seje naj tudi preje v naših glasilih »Domoljubu« in »Slovincu« razglašajo; saj tri tedne preje se vedno lahko določi, kje in kedaj bo prihodnja odborova seja. Sicer je pa najbolje in tudi najprimernejše, da se pri vsaki seji ob zaključku odbor dogovori, kedaj in kje je prihodnja seja. Seveda mora načelnik vedno še pred sejo vse odbornike pismeno povabiti oziroma opomniti na sejo. — Če bi se vršile take redne mesečne odboreve seje, bi se začelo tudi redno zbirahno življenje med poverjeniki-zaupniki in člani ter med odborniki. Odbor bi sprti prerešetal vsa važna vprašanja in delo bi bilo vedno novo, vedno bi se kaj ukrenilo in našlo, kar bi odbornike in člane spravilo v ožji medsebojni stik in nastalo bi večje zanimanje bodisi za krajevne potrebe ali za druga važna pereča dnevna vprašanja. Tako pa ponavadi čakajo, da se kaj »nabere« za odborovo sejo, potem se šele skliče. Večkrat pa se zgodi, da šele tedaj, ko se je kaka stvar že davno zgodila — seveda v škodo kmetom — in ko ni od nikoder pomoči, zdaj nazadnje naj pa kmečka zveza vse popravi in uredi. Moralo bi biti ravno nasprotno. Kmečka zveza bi morala paziti na vse, kar se vrši v dotičnem okrožju, ona mora paziti na vse javne naprave in s pozornim očesom slediti vsem aktualnim dnevnim vprašanjem. Glavni odbor mora vedno in povsod stati na straži in čuvati, da se ne zgodi kaka škoda ali krivica članom »Kmečke zveze«. — Ako bi torej glavni odbor tako deloval, potem bi se razvilo tudi delo med zaupniki posameznih vasi in krajev. — Odborniki bi opozorili svoje poverjenike, in ti poverjeniki-zaupniki bi zopet dalje morali opozoriti vse člane dotične vasi, da naj razmišljajo o tem, kaj bi bilo dobro in primerno, da bi se napravilo ali ustanovilo za dotično okolico. Zaupniki posameznih vasi naj bi se sešli k svojim zaupnim kra-

jevnim sejam, posebno ob zimskih večerih in poletnih popoldnevih — in ob takih sejah se razmotrivajo stvari, ki so pomenljive za one kraje, iz katerih so zaupniki doma. Takim sejam predseduje en odbornik ali pa zaupnik, napravi naj se kratek zapisnik, ki se pri prihodnji seji zopet prebere. Stvari, ki so se v tej seji pretresovale, naj se zopet sprožijo v glavni odborovi seji, da se določi, kaj se ukrene o tisti stvari.

»Kmečka zveza« za moravško dekanijo je v nedeljo 8. t. m. popoldne ob treh zborovala v dvorani izobraževalnega društva v Moravčah. Načelnik »Kmečke zveze« g. Cerar otvori občni zbor, pozdravi vse navzoče člane, posebno pa še drž. in dež. poslanca dr. Kreka, g. dekana Lavrenčiča iz Kamnika in vse druge došle goste. Predsednikom zborovanja je bil izvoljen domači dekan g. Bizjan, ki dá najprvo besedo tajniku S. L. S. dr. Rožiču, da razloži pomen, moč in oblast kmečkih zvez. Dr. Rožič v kratkih besedah očrta veliko važnost kmečkih zvez za kmeta. Povdarja zlasti praktično stran te organizacije in pozove vse navzoče, da se ob jubilejnim letu združijo vsi v kmečki zvezi. — G. dr. Krek, burno pozdravljen, govori nato o bivšem in bodočem delovanju državnega zbora, navaja vspehe, ki so jih dosegli poslanci »Slov. kluba« v državnem zboru s svojo neumorno delovnostjo tako v zbornici kakor v raznih odsekih. Poslanec razloži in pojasni potem predlogo za starostno zavarovanje jako poljudno na raznih vzgledih. Poslušavci so z burnim odobravanjem vzeli njegovo poročilo na znanje. Dr. Krek prosi volivce, naj stopijo v ožji stik z njim in obljubi, da bo vse moči zastavil v to, da moravska dolina dobi svojega zdravnika, da se sprejme postava, ki onemogočuje mladoletnim izseljevanje v tujino in da se postava o žganju spremeni tako, da bo naš kmet saj za svojo porabo lahko kuhal žganje kadar bo hotel, ne da bi ga financarji vedno nadlegovali. — Obljubil je tudi, da bo vse storil, da se izboljšajo slabe ceste in da se v krajih, kjer manjka pitne vode, napravi potrebni vodovodi in vodnjaki. — Sprejele so se tudi tri važne resolucije: 1. Da deželni odbor poskrbi, da se nastavi samostojen zdravnik za moravški zdravstveni okraj; 2. da se onemogoči izseljevanje mladoletnim; 3. da se kmalu napravi cestna zveza iz Moravč v Črni graben, t. j. da se napravi dobra cesta, ki bo vezala moravško dolino z veliko cesto. Vse tri resolucije so bile z navdušenjem sprejete. — Nato je govoril g. dekan Ivan Lavrenčič iz Kamnika, ki se je zbranim poslušalcem predstavil kot bodoči kandidat pri prihodnjih volitvah za deželni zbor v splošni kuriji. Govoril je jako temeljito o bodočih nalogah deželnega zbora. Zlasti je povdarjal gospodarsko stran, ki se bo morala vpoštevati v dež. zboru. Treba bo ustanoviti dež. hipotečno banko, deželno zavarovalnico, nadalje bo treba izpremeniti tudi dosedanji šolski zakon, tako, da se bo naš kmet tudi kaj praktičnega naučil v šoli. Zlasti je treba dobrih gospodinskih šol po deželi za kmečka dekleta, da se bodo naučile dobro, spretno gospo-

dinjiti in kuhati. — Govor g. dekana je bil z velikim navdušenjem sprejet. — Domači dekan g. Bizjan dá nato kandidaturu g. Ivana Lavrenčiča na glasovanje, ki je bila enoglasno z velikim navdušenjem sprejeta. Nato se je zaključil občni zbor, ki je bil dobro obiskan od vseh strani ši- rne moravske doline.

»Kmečka zveza« za ljubljansko okolico je imela 7. t. m. drugo redno odborovo sejo v prostorih tajništva S. L. S. Med drugimi važnimi stvarmi se je govorilo tudi o regulaciji Ljubljanice ob Zavogljah in med Zgornjim Kašljem. Poslanec dr. Šusteršič, ki je bil pri seji tudi navzoč, je obljubil županu Korbarju, da se bo zavzel za to velepomenljivo stvar in da bo gledal na to, da se kmalu odvrne ogromna škoda, ki jo vsako leto dela Ljubljana bližnjim posestnikom. G. Jakob Dimnik, župan iz D. M. v Polju prosi da bi se okrajni čestni odbor pobrigal za to, da bi se okrajna cesta od tovarne v Vevčah do zaloškega kolodvora v kratkem času spravila v boljše stanje. Tudi za to cesto se bo poslanec z vso odločnostjo zavzel.

Odbor »Kmečke zveze« za ljubljansko okolico je tudi sklenil opozoriti vse člane na zaostale prispevke v članarini. Zato so vsi člani ljubljanske kmečke zveze nujno in lepo prošeni, da blagovolijo pobrati članarino med seboj in jo poslati kar naravnost na blagajnika gosp. Vinko Ahlin, posestnik na Ježici, pošta Ljubljana.

Tudi so kmetje prošeni, da pristopijo k »Kmečki zvezi«, ker kdor ni član »Kmečke zveze«, ta tudi ni v naši kmečki organizaciji. Torej na noge, na delo!

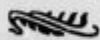
Nabiralne pole ljubljanske »Kmečke zveze« so pošle, pač pa se dobe še navadne nabiralne pole za člane kmečkih zvez, in te ima v zalogi Katol. tiskarna. »Kmečke zveze« naročite si jih.

Shod v Doleh pri Litiji je bil v nedeljo 8. t. m. Govoril je g. dr. Ivan Zajec, zdravnik iz Ljubljane, ki se je svojim poslušavcem predstavil kot bodoči kandidat za deželni zbor. Kandidatura je bila soglasno sprejeta. Shod, ki je bil prvi shod v Doleh sploh, je trajal nad eno uro in je dobro vspeh.

Vsi člani »Kmečke zveze« za logaški okraj se vljudno vabijo na občni zbor, ki se bo vršil dne 29. t. m. t. j. prvo adventno nedeljo ob pol 3. uri popoldne v prostorih katol. izobraževalnega društva v Gorenjem Logatcu. Na dnevnem redu je med drugimi stvarmi volitev novega odbora in načelnika. — Za »Kmečko zvezo« za logaški okraj: Lavrič, tajnik.

Shod v Št. Lambertu nad Zagorjem se je vršil v nedeljo 8. t. m. ob obilni udeležbi posestnikov iz cele fare. Ker je bil drž. poslanec Povše zadnji hip poklican na Dunaj zavoljo zborovanja veterinarnega sveta, je poročal le dež. poslanec Mandelj o nalogah in načrtih S. L. S. za deželni zbor. — Na shod je prišel tudi Čobal, vodja socialnih demokratov v Zagorju v spremstvu približno 20 svojih somišljenikov. Ko je dobil g. Čobal besedo, je kajpada zabavljajl čez S. L. S. češ, da je kapitalistiška stranka, da je v drž. zboru glasovala

za vojaštvo itd. Čobal je zgovoren agitator, vendar pa nima tiste politične narobrazbe, da bi se bilo mogoče resno o socialnih in gospodarskih vprašanjih ž njim prerokati, ko niti ni na jasnem o delokrogu deželnega in državnega zbora. Njegova dolga pot v št. lambertske hribe je imela namen agitacije za socialne demokrate, pa je bila brez uspeha. — Po shodu je bil še pogovor o nameravanem vodovodu in pa o občinski cesti. Poslanec Mandelj se je o vsem tem podučil in obljubil vse storiti, kar je v njegovi moči.

Političen pregled.

KRŠČANSKO-SOCIALNA ZMAGA.

Pri volitvah mestne skupine za nižjeavstrijski deželni zbor so si krščanski socialci priborili zelo lepo zmago. Od 15 mestnih skupin so si osvojili takoj deset, medtem ko so liberalci dobili samo 3. V dveh drugih skupinah sta zmagala kandidata, ki sta ju postavili obe stranki po dogovoru in ki so ju zato podpirali tudi krščanski-socialci. — Od zadnjih volitev je kršč. soc. stranka v mestni skupini silno napredovala. Kajti prej je imela izmed 13 volivnih okrajev samo štiri, ki so se pa sedaj pomnožili na 10. Kakor pa kršč. socialna stranka napreduje, tako liberalna propada. Kajti v kmetijski kuriji ni mogla priboriti zmage niti enemu svojemu kandidatu, tako da so si vseh 41 mandatov osvojili kršč. socialci. Kršč. soc. stranka stopa tedaj zelo močna v deželni zbor: imela bo namreč v njem 93 poslancev, to je, več kot dve tretjini vseh deželnozbornih članov.

ZAVAROVANJE ZA STAROST IN ONEMOGLOST.

Prvi sad državne zbornice, izvoljene po splošni in enaki volivni pravici, je že dozorel v ministru: vlada je izdelala načrt za splošno delavsko zavarovanje in ga objavila. Kadar državni zbor sprejme ta načrt, bo znatno zmanjšana beda delavskega stanu, ki si v sedanjih razmerah v zdravih, delavnih letih ne more skoro nič prihraniti in je tako ob boleznih brez strehe in brez kruha. Po vladinem načrtu bodo zavarovani tovarniški, obrtni in poljedelski delavci, dninarji, posli, družinski člani, vajenci, šivilje, postrežnice itd. Vplačevati začne delavec s 16. letom in dobi s 65. letom pravico do pokojnine. Vsote, ki jih je treba vplačevati, so različne in zato tudi pokojnina različna. Kdor ima boljši zaslužek, bo več vplačeval in več dobil. Najmanj se bo plačevalo na teden 12 vinarjev, največ pa 72 vin. Kdor plačuje 20 let, bo dobival 144 K do 414 K, kdor plačuje 30 let, bo dobival od 156 K do 486 K, kdor pa plačuje 40 let, bo dobival od 168 K do 558 K. — Upati je, da bo zbornica to predlogo vlade hitro in ugodno rešila, ker so ji vse stranke naklonjene. Bati se je le, da bi ne izbruhnila češka ali nemška obstrukcija v državnem zboru zaradi znanih

dogodkov na Češkem. Za ta slučaj je sklenila socialno demokratična stranka, da bo skušala na vsak način obstrukcijo preprečiti. — Zanimivo je, da bo Avstrija, kadar postane ta predlog zakon, prva država, ki bo imela urejeno splošno zavarovanje.

ZOPER PIJANČEVANJE.

Obenem s predlogom za splošno zavarovanje za slučaj bolezni in onemoglosti je vlada predložila zbornici načrt zakonov zoper tistega sovražnika, ki mnogokrat provzroči bolezni in onemoglost — zoper pijančevanje. Zakon namerja v prvi vrsti omejiti škodljivo popivanje žganja in bo zato ukazoval, naj se žganje prodaja le v večjih merah in zapečatenih steklenicah. Ta zakon je izdelala že l. 1902. Kerberjeva vlada, a pride v zbornici šele sedaj na vrsto.

VOLITVE V DALMACIJI.

Dne 5. t. m. so se končale volitve za dalmatinski deželni zbor, ki so bile precej viharne. Deželni zbor bo imel 41 poslancev. Med njimi bo 24 Hrvatov različnih političnih strank, 7 Srbov, 6 Italijanov in 4 virilisti.

BOSNA.

Avstrija bi ne videla rada, da bi jo njena prijateljica Srbija nekega lepega dne presenetila ter poslala par uporniških čet preko Drine v Bosno. Zato je ustanovila posebno vrsto vojaštva v Bosni, ki mora zlasti paziti na srbske upornike, najsi bodo to Srbijanci, Bošnjaki ali Črnogorci. Avstrijski vojaki so dobili naročilo, naj vse člane uporniških čet takoj postrele, obenem pa tudi vse tiste, ki bi upornikom dajali hrano ali stanovanje. — Ker se govori, da se osnujejo srbske čete, ki bodo skušale spuntati bosensko prebivalstvo, se je oglasilo že do 2000 hrvaških mladeničev, ki se hočejo kot prostovoljci boriti proti srbskim četam. — Sicer je pa v Bosni za sedaj še vse mirno in se naša država le pripravlja za slučaj, če bi se začel resen upor.

RUSIJA.

Tisto veliko razburjenje, ki je bilo nastalo, ko si je Avstrija priklopila Bosno in Hercegovino sedaj že močno pojenjuje. Vse druge države so že molče priznale, da je Avstrija prav storila, samo Rusija se še postavlja za »zatirane« Srbe. Ruski zunanji minister je pridno hodil po vseh evropskih dvorih, da spravi Avstrijo v zadrego, pa se mu to ni nikjer posrečilo. Celo Angleška, ki je kazala od začetka največ veselja oškodovati Avstrijo, se je sedaj umirila. Rusiji ne preostaja torej nič drugega, kakor da priklopite ne prizna, toda to Avstriji nič ne škoduje: prej ali slej jo bo vendarle priznala. Ker Rusija neče priznati, da je Avstrija po pravici vzela Bosno, tudi z mednarodno konferenco ne bo nič; ta bi namreč ne smela po zatrjevanju Avstrije o tem dejanju nič razpravljati, temveč bi ga morala samo priznati. — Rusija hoče s tem svojim kljubovanjem le pokazati veliko prijateljstvo do Srbije, toda pomaga ji s tem vendar

nič ne: S tem ne bo pregnala avstrijskih vojakov iz Bosne, ne podrla avstrijskih nepremagljivih trdnjav. Sicer pa je to tudi sama že sprevidela in zato pridno nadaljuje pogajanja z avstrijsko vlado.

SRBIJA.

V Srbiji so sedaj jako zmedeni, ker ne vedo, ne kaj bi počeli, ne kaj bi mislili. Vlada nastopa zelo strogo proti rogoviležem, ki demonstrirajo proti Avstriji in blatijo našega vladarja, obenem se pa z veliko naglico pripravlja na vojsko. Občinstvo postaja mirnejše, ker že spoznava, da se je s svojim velikim upanjem, da dobi Srbija kos Bosne, precej zaletelo. Znano je, da srbski državniki niso na nobenem dvoru ničesar drugega dosegli, kot par prijaznih besed in resna svarila, naj se ne spuščajo v vojsko. Kljub temu je srbsko časopisje slepilo srbski narod in mu obljubovalo zlate gore. Ko je ruski car sprejel prestolonaslednika Jurja in mu podelil visok vojaški red, so se Srbi razveselili, kakor bi s tem že bili Avstrijci premagani. In vendar ni car napravil Srbiji posebne usluge! Saj je resno opomnil prestolonaslednika, naj ne misli na vojsko, ker Rusija v tem slučaju ne more Srbiji pomagati: ko ga je tako spekel, je začel na opekline pihati in mu je dal vojaški red, ki jih ima dosti, tako da se mu eden več ali manj nič ne pozna. Srbski zunanji minister dr. Milovanovič že vidi, kako je s Srbijo, in bi se zato najrajši pogajal kar z Avstrijo. Če se to zgodi, bo srbsko ljudstvo spoznalo, kako so ga vlada in časopisi slepili s praznimi obljubami in vsled tega bo sedanje ministristvo najbrže padlo.

ČRNA GORA.

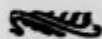
Za slučaj vojske z Avstrijo bi tudi Črnogorci pomagali Srbiji. Zato so si jeli brusiti sablje in snažiti puške za boj, pa so morali naenkrat spoznati, da so se prehiteli. Najboljša prijateljica Črne gore, Italija, je svetovala knezu Nikitu, naj bo lep pri miru in naj nikar ne rožlja s sabljami, ker bi mu kasneje bilo nemara žal. Vsled tega so Črnogorci pobiti in razburjeni, pa tolažimo se, da čas ozdravi vse rane in bo tudi njihove.

NEMCIJA IN FRANCIJA V LASEH.

Nemci in Francozi so se v zadnjem času zopet hudo sprli. Precej dolgo je tega že, kar so v Kasablanki zbežali francoski vojaki, ki so bili po rodu Nemci. Ladjico, na kateri so se peljali, so Francozi vjeli in v svoje največje začudenje dobili med ubeglimi vojaki tudi nemškega konzula. Francozi so začeli Nemčijo sumničiti, da podpira francoske vojaške begunce, in zaradi tega se je razvnel med obema državama hud prepir. Sedaj zahteva Nemčija, naj se gre zastopnik francoske vlade opravičiti k nemškemu konzulu, o čemer pa nečejo Francozi nič slišati. Vsled tega se je bati, da pride do resnih nasprotij, in tudi vojska ni nemogoča. — Za Avstrijo je ta prepir ugoden, ker zaradi njega ne bodo imele države časa stresati sitnosti na Balkanu.

NOVI PREDSEDNIK ZEDINJENIH DRŽAV.

V torek zvečer, dné 3. t. m., je bila končana huda volivna borba v Zedinjenih državah severne Amerike. Nasproti so si stali republikanci in demokratje. Glavna točka volivnega boja med strankama je bilo tarifno vprašanje. Republikanci zagovarjajo visoko varstveno carino, demokratje znižanje carine od tujega blaga. Zmagal je kandidat republikancev, Viljem Taft, ki je dobil nad 1.090.000 glasov. Propadel je zopet demokrat Bryan, za katerega so glasovale vse južne države. Za Tafta je odločila država Newyork.

Izobrazbl.

Levstik - Stritar.

(Dalje.)

Josip Stritar se je rodil v vasi Podsmreka blizu Velikih Lašč leta 1836. Kmalu za Levstikom so tudi njega poslali v ljubljanske šole, kjer je izvrstno napredoval. V Alojzijevišču se je seznanil z Levstikom: po njegovem odhodu iz zavoda je pa Stritar užival tudi njegovo slavo, da zna najboljšo slovenščino. Imeli so v zavodu domač list »Daničico«, ki je dobil ime po listu »Danica«. V ta leposlovni listič je Stritar poslal prve svoje pesmice, ki so se odlikovale zlasti po blaglasnem jeziku. Vidi se, da ni popolnoma nič posnema Koseskega in njegovih učencev, ki so v tem času pačili slovenski jezik. To skrb za blaglasnost slovenske pesmi je ohranil neprenehoma. Levstik je dal slovenski pesmi čistoto jezika, Stritar pa blagzvočnost. Ni čuda, kajti oba sta doma iz kraja, kjer govore najpravilnejšo slovenščino, kakor trdijo najboljši jezikoslovci. Levstiku je ohranil Stritar vedno spoštovanje. Ko je bil Levstik v Olomucu, si je Stritar vedno dopisoval z njim. Med dijaki je on budil navdušenje za njegove pesmi, ki so ravno tedaj izšle. A Levstikove pesmi so bile prepovedane in dijakom pobrane. Stritar pa je še vedno dopisoval z Levstikom in vsako njegovo pismo iz Olomuca prebral pred vsem razredom. Dijaki so se še bolj zanimali zanj, odkar so jim profesorji pobrali njegove pesmi. Tu ga zaloti nek nemški profesor in Stritarja bi bili zapodili iz šol, da se ni potegnil zanj neki Slovenec. Tako je dokončal gimnazijo in zopet sta se sešla doma z Levstikom . . . Stritarju pot odprta na vse strani, kmalu se je zopet odpeljal na Dunaj, Levstik pa spoden iz semenišča, češ, da so njegove pesmi bogokletne. A Stritar sluša pri ognju, ko pečeta krompir, nauke starejšega Levstika s spoštovanjem. Levstik je bil zdaj njegov prijatelj, a ko mu je Stritar pozneje ponudil v trdih časih svojo pomoč, tedaj je prišla na dan Levstikova močnatost, med nju je stopila visoka stena, ker Levstik se je čutil ponižanega. A zdaj sta se pomenkovala o slovenski literaturi in ugibala, kako naj bi se pisalo.

No, Stritar je odšel na Dunaj na visoke šole študirati; ni pesnikoval, le učil se je, da bo mogel kedaj kazati pot svojemu narodu. Šele leta 1866 sta se združila z Levstikom, ko sta izdala Prešernove poezije. Stritar je v krasnem uvodu kot evropsko izobražen mož, ki je videl dosti sveta, povedal Slovincem prvič, kdo je bil Prešeren, kolika je krasota njegove pesmi. Levstik pa je popravil Prešerna v jezikovnem oziru, ne ravno na korist pesmim. Levstik je bil tedaj v najhujšem boju s svojimi nasprotniki, znan povsod, Stritar pa je nastopil sijajno, dasi doslej nepoznan. Kar je Levstik že leta 1854 v »Ježi na Parnas« trdil, da je le Prešeren velik pesnik med Slovinci, to je Stritar v svoji razpravi sedaj dokazal. Zastavil si je veliko nalogo, podučiti Slovence o pravem pesništvu. Začel je v »Glasniku« pisati svoja kritična pisma, kjer je dokazal, koliko škode je Koseski napravil pri Slovincih; hkrati pa pozival mlade pesnike, kam naj obrnejo svoj pogled, kaj naj opevajo, kakšne morajo biti pesmi. Zdaj je samo učil, a potem je tudi sam pokazal, ko je izdal »Mladiko« leta 1868 in »Pesni« leta 1869.

Pri »Mladiki« so se združili najboljši mladi talenti Stritar, Levstik, Jurčič, ki so prinesli najlepšo dobo našemu slovstvu. »Glasnik« ni več zadostoval tem krapkim močem, zato ga je nehal Janežič izdajati. Sklepno besedo je v njem govoril Stritar. Zdelo se je, da se začenja nova doba slovenskega slovstva. Stritar je povedal svoja načela, zdaj jih je jel tudi izvrševati. Nasprotno je Levstik prej izdal »Pesmi«, potem je začel šele kritizirati.

Stritar je jel šele v moški dobi pesnikovati, zato so vse pesmi lepo umerjene, ni tistega kipečega življenja v njih, ampak vse preveča nekaka življenjska resnost. Z njimi se začenja druga doba v Stritarjevem življenju: doba resnega dela. In dela je bilo tedaj dovolj. Janežič je prenehal izdajati »Glasnik«, ki je bil prvi leposlovni časopis vreden tega imena. Treba je bilo novega lista. V svesti si svoje veljave in sposobnosti je jel izdajati leta 1870 »Zvon« na Dunaju. Sodelovalj so vsi najboljši pisatelji: Levstik, Jurčič, Erjavec, oglašil se je tudi Gregorčič s prvimi pesmicami. Stritar je že tedaj spoznal veliko bodočnost njegovo in ni se zmotil. Gregorčič je postal ljubljenec slovenskega naroda. Levstik je sicer pošiljal pesmice v »Zvon«, a »Zvona« ni hotel urejevati, čeravno ga je Stritar ustanovil zanj. V Levstiku je bilo preveč žolča, on je hotel le list, v katerem bi ožigosal javne razmere na Slovenskem, zato je jel izdajati »Pavliho«. Najlepša doba Jurčičevega pisateljstva je združena tudi z »Zvonom«. Središče vseh je bil pa Stritar. Največ je sam pisal v list, podučeval mlade pesnike in vrgel kako snov med mlade pisatelje, ki bi jo bilo treba obdelati. Tako je navdušil Jurčiča, da je spisal »Lepo Vido«. Dasi je »Zvon« precej po prvem letu nehal izhajati, ker je imel mnogo nasprotnikov, vendar se je videlo, da je Slovincem »Zvona« treba, ravnotako tudi Stritarja. Kajti »Zora«, ki je jela izhajati v Mariboru pod Pajkovim uredništvom, ni

mogla zadostovati Slovincem. In tako je Stritar jel leta 1876 zopet izdajati »Zvon« do leta 1880, ko so oživili »Zvon« v Ljubljani. Ker je najboljšo slovstvo združeno do leta 1895, ker je imel »Zvon« vedno najboljšo pisatelje, zato imenujemo to dobo »Zvonovo«. Stritar ji je začrtal program, vedno zvesto zasledoval slovstveno gibanje in priobčeval svojo sodbo v »Zvonu«. Najprej se je boril v svojem »Zvonu« proti »Danici« in »Novicam«, kasneje proti dr. Mahničju, ki mu je očital da krive nazore nosi med Slovence. Stritarjevi spisi so res nadahnjeni včasih s prečrnimi nazori o življenju, toda protiverskih spisov ne najdemo pri njem, in kar je poglavitno, nikdar ni Stritar zasmehoval svojega nasprotnika, — živel je pač daleč od naših domačih bojev. Vedno pa je v slovstvu veljal za najbolj izkušnega, vsi so se učili iz njegovih kritičnih pisem, zlasti oblike: Gregorčič, Aškerc, Medved, Gestrin, Opeka. A z letom 1895 se oglašijo pri nas »moderni«; ti so zavrgli Stritarjeva načela, zavrgli Stritarjevo veljavo in Stritar se je poslovil leta 1896 od »Zvona«. Odslej je pisal kakor Levstik v svoji starosti le za mladino: »Pod lipo«, »Jagode«, »Zimski večeri« in »Lešniki«; vse knjige je izdala družba sv. Mohorja. Stritarjeva moč je precej padla, vendar se dobi mnogo lepega za otroke; starčki in otroci se vedno dobro razumejo, če tudi si ne zapomnijo vseh naukov. To je tretja doba v Stritarjevem življenju. — Hvaležni rojaki so slavili leta 1906 njegovo sedemdesetletnico. Pesnik je obiskal tedaj svojo domovino za kratek čas, potem se pa zopet povrnil na Dunaj, kjer si je bil ustanovil svoj dom.

Oglejmo si še v kratkem njegove spise.

Kakor smo že rekli, njegove pesmi niso tako buren izraz njegovega življenja, kot pri Prešernu. Vse je umerjeno, obdelano kot pri kiparju, ki pozorno in previdno kleše s svojim dletom. Najbolj živahne so popotne in ljubavne pesmi. On je mnogo hodil po svetu, bil na Francoskem, Nemškem, Italijanskem. Komu je neznana ona lepa pesem:

Danes tukaj, jutri tam,
drugi kraji, druga mesta.
Če mi vseh ni tu, drugam
urno me odvede cesta.

Kakor ptica, ki leti
čez gore in čez planine,
kraje gledam in ljudi.
Kaj mi mar njih bolečine!

Potujoč po Evropi je dobil oni širni pogled čez vse, široko obzorje, kot ga ni imel noben naših pisateljev do tedaj. Vse-povsod pa je videl več gorja ko veselja, zato ima dosti žalostnih, obupnih misli v svojih pesmih:

Čemu li človek se na svet rodi,
da kakor rosna kaplja v solncu mine.

Sicer je zapisal na čelo svojim pesmim:

Lehke noge, lahko srce,
tako mladost se vživa jasna.

A tega veselja ne opazimo mnogo pri njem. Njegove pesmi niso izraz njegovega življenja, kakor je bilo že poprej rečeno, ampak bolj premišljevanje o svetu. Vidi delavca v gostilni, kako se pogovarja s hčerko, pa naredi pesem v pozdrav njemu in njegovi družinici:

Za mizo pri vinu sediš golorok,
to vino v Šampanji ne raste;
in hčerka tvoja, prijazen otrok,
v naročju sede ti igra se.

-----
dekletce je in ti gladi obraz,
dasi jo zbada ščetina.

Ko so se Srbi in Bolgari Turkom uprli, je on zopet v pesmicah pozdravil ta ustanek in jih pozivljaj k slogi. Svest si je, da mora tudi Slovanom napočiti lepši čas, zato jim kliče:

Na dan Slovan, slovanska ti mladina!
na lepše delo čaka te, na dan —

To oznanjevanje slovanske vzajemnosti je od njega privzel Aškerc.

Enako je pozivljaj tudi svoje rojake k slogi, grajal domače prepire, a vendar je zaupal v svoje rojake, češ:

Ti rod moj, mili rod! Ti hudobije,
sovraštva razdejal boš carstvo kletu.
Komu pač blažje srce v prsih bije,
komu za bratov srečo bolj je vneto?

A kakor povsod je tudi v pesmi najbolj častil Prešerna: Svoje delovanje je začel s tem, da je Slovincem razložil Prešerna in ob svoji 70letnici je zaklical Prešernu:

Sijajna bodi njemu slava dana,
nje žarek pozni moj obsevaj god.

Poleg tega je spisal Stritar tudi povesti in igre. Povest »Zorin« je vzbudila mnogo hrupa; tu opisuje mladeniča, ki je hodil mnogo po svetu, a ni mogel najti svoje sreče. To je Stritar sam v mladih letih.

V »Gospodu Mirodolskem« pa slika profesorja, ki preživi svoje stare dni v svoji domovini. Isto vsebino ima tudi »Gospod Koren«, ki ga je izdala družba sv. Mohorja. Tako je Stritar narisal življenje svojih starih dni v svoji domovini. A v resnici ni prišel do tega, še sedaj živi blizu Dunaja, bogve ali pride kedaj še v domače kraje, da se spomni na osebe, ki jih je v svojih povestih orisal.

Drugi dve daljši povesti sta »Rosana« in »Sodnikovi«; v prvi opisuje življenje neke ciganske deklice; glavna oseba pa je podobna »Gospodu Mirodolskemu«. V »Sodnikovi« pa opisuje propad kmetškega doma.

V vseh povestih pa se kaže ljubezen do življenja na deželi. Vse podobe iz mladih dni so oživele pred njim, da jih je res velika slast čitati.

Kot pripovednik, še bolj pa kot učitelj v pesništvu si je pridobil velike zasluge za Slovence, katerim je tudi prvi pokazal Prešerna.

LISTEK.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV).

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J

(Dalje.)

»Evzebij,« reče novoposvečenemu duhovniku, »prinesi nam precej sveto olje za bolnike, da bomo mogli v vsakem slučaju pomagati bolnici z vsemi milostmi, katere nam je Gospod v svoji ljubezni zapustil.«

V par minutah sta dospela oba do prijazne hišice, skrite med vrtovi ob zahodnem mestnem zidovju. Vrata v vrtu obzidju so bila tako skrita med cipresami, da jih mimoidoč človek niti zapazil ni. Še bolj so zakrivali temni cipresni vrhovi hišico samo. Veronika je kmalu po velikonočnem prazniku umrla blažene smrti, in škof je na njeno mesto postavil Pavlino za prednico pobožnih žen, ki so tukaj skupno živele po smrti blažene Device v molitvi in svetem premišljevanju ter so opravljale dela ljubezni do bližnjega.

Ko je škof s Pavlinom stopil v bolniško sobo, so vse tovarišice klečale okrog Pavlinine postelje in so molile. Častitljivi škof jih prijazno opomni, naj se odstranijo v sosedno sobo, in odpre okno na vrt. Bolnici, ki je brez zavesti ležala na postelji, dobro dé jutranji zrak. Trudno odpre oči v tistem trenutku, ko vstopi Evzebij s svetimi tolažili. Ob svojem ležišču zapazi Pavlina na kolenih in ga spozna. Bolesten smehlja ji obkroži ustnice. Rada bi položila desnico sinu na glavo, toda desnica je preslabotna; tedaj dvigne utrujeno levico in začrta sveti križ svojemu ljubljenu sinu na čelo.

»Brez dvoma jo je zadel mrtvoud,« reče Evzebij škofu. »Morebiti ji to pot še prizanese angelj smrti; vendar je desna stran vsa mrtva, in bolezen se more ponoviti.«

»Podelimo ji sveto poslednje olje,« reče škof. »Po nauku mojega svetega predhodnika apostola Jakoba je ustanovil Gospod ta zakrament v odpuščenje grehov in obenem v telesno zdravje, če je to koristno bolnikov duši.«

Bolnica je bila takoj pripravljena sprejeti ta zakrament, in škof jo je mazilil s svetim oljem. Hotela je govoriti, a ni mogla izustiti jasne besede. Tedaj ji ponudi sin črtalo in voščeno tablico. Bolnica zapiše nanjo z levico: »Sveto Rešnje Telo!«

Evzebij jo vpraša, če more požirati, kajti dobro je vedel, da mnogokrat mrtvoudni tega ne morejo. Bolnica nekoliko pomisli; nato zapiše na tablico, naj ji dajo najprej pokusiti prav majčken košček neposvečenega kruha, da bo videla, če more uživati. Storili so tako, in bolnica je lahko povžila kruh. Nato ji je podelil škof sveto popotnico. Navzoči so bili do solz ganjeni zaradi žive vere, ki jo je imela bolnica, in zaradi njenega hrepenenja po angeljskem kruhu. V združenju s svojim Gospodom je čutila bolnica najslajšo toiažbo.

»Moj sin, kako imaš sveto mater!« reče Simeon pri odhodu Pavlinu. »V resnici, ona je sestra svetnika,*) in to je zate nov nagib, da tudi ti postaneš tako svet.«

Nato da škof Pavlinu naročilo, naj pri svoji materi ostane v Jeruzalemu in pomaga Evzebiju v službi ubožcev in bolnikov. Pobožne žene pa naj bi se tudi, izvzemši one, ki jih je imenoval, preselile z drugimi verniki v Pelo.

Tedaj pade dobra Roda škofu k nogam in ga prosi milosti, da bi smela ostati pri svoji bolni gospodinji in ji streči. Simeon jo ginjen blagoslovi in rad ustreže njeni prošnji.

Med tem, ko se je škof mudil v Marijini hišici pri bolnici Pavlini, so duhovniki in levitje brez obotavljanja izvršili njegovo povelje. Še tisto noč so šli okrog posameznih družin in so jim sporočili o nameravanem odhodu. Previdno so krščanske družine odpirale trkajočim, kajti prestrašili so jih dogodki zadnjih dni. Ko pa so spoznali prišlece, so jim radi odprli. Kajpak, tuintam je to nenadno sporočilo izzvalo strah, in solze iz oči. V večini hiš pa so že dalje časa pričakovali naročilo za beg, in bilo je tako, kakor v hiši v Betlehemu, ko je angelj ponoči vzbudil Jožefa in mu zapovedal: »Vzemi Dete in njegovo mater in beži v Egiptel!« Vzbujali so otroke, hitro so spravili perilo in obleko v zaboje ter so bili precej pripravljeni slediti naročilu, kakor bi bilo dano od Boga. »Bog bo skrbel za nas in njegov sveti angelj bo naš spremljevalec,« tako so govorili dobri ljudje in so z molitvijo na ustnicah in v trdnem zaupanju na Boga zapustili hišo in dom.

V ranem poletnem jutru jih je bilo videti, ko so skozi razna vrata zapuščali Jeruzalem. Njihov odhod ni vzbujal posebne pozornosti, ker je te dni mnogo judov zapuščalo mesto, da bi ubežali nevarnostim vojske. Kdor pa je natančneje opazoval posamezne trume bežečih, ta je zapazil veliko razliko. Vsi prestrašeni in razburjeni, preklinjajoč Rimljane in straško »gorečnikov«, tako so hiteli nekateri po poti, da spravijo na varno sebe in svoje zlato. Drugi pa so mirno šli po cesti v tihih gručah, večinoma peš, matere z dojenčki na malih mulah, proti Jordanu. Dečki in deklice so hitele naprej, po otročje se veseleč lepega jutra in radostne poti; resno so korakali odrasli poleg svojih tovrstnih živali in so nosili svoje svežnje ali pa so podpirali svoje sive stariše, in bilo je, kakor bi sveti angelji božji nevidno razprostirali svoja krila nad odhajajočimi kristjani.

Ko so prišli na mesto, kjer je bil zadnjič viden Jeruzalem v svoji lepoti, so nekoliko odpočili. Z rosnimi očmi so gledali nazaj na tempelj, ki se je v jutranjem solncu bliščal z neizrečeno krasoto na Moriji. »Da bi bilo vsaj spoznalo na dan svojega obiskanja!« tako so vzdihovali mnogi. Nato so se obrnili proti vzhodu in so odšli, zaupajoč na Boga in njegovo pomoč, v deželo onstran Jordana.

* Sv. Pavla.

Razgled po domovini.

Zlata maša sv. očeta. Prihodnji ponedeljek 16. t. m. bo daroval sv. oče Pij X. zlato mašo v Rimu. Od vseh strani so že prihiteli verniki, da bodo navzoči pri tej izredni slovesnosti. Tudi kranjska dežela bo zastopana po svojem višjem pastirju, premil. g. knezoškofu, ki je pred tedni odpotoval v večno mesto z namenom, da prisostvuje temu slavlju. Celo drugoverski vladarji so poslali po svojih zastopnikih častitke in razne darove sv. očetu. Gotovo bo sv. oče najboljši razveselil dar, ki ga je poslal v Rim naš presvitli cesar Franc Jožef. Poslal je namreč dragocen križ v dar. Da bo v tem daru obenem spomin na cesarjevo 60-letnico in papeževo 50-letnico, zato je vdelenih v križ 60 diamantov in 50 briljantov. Križ, ki ima ogromno vrednost, je delo dunajskih zlatarjev. — Milijonom vernikov, ki se bodo ta dan spominjali sv. očeta v vročih molitvah in prošnjah, da ga Vsemogočni Bog ohrani v blagor sv. Cerkve še mnogo let, se pridružuje tudi verno slovensko ljudstvo in kliče: Ohrani, o Gospod, sv. očeta Pija X., oživljaj in osreči ga na zemlji in ne daj ga v roke njegovih sovražnikov!

Kdo je vzrok verskega propada na Francoskem? Na to vprašanje skušajo odgovarjati francoski katoličani ter pripisujejo nemajhen del krivde duhovnikom, ki so se ravnali po geslu, kakršnega odobravajo tudi pri nas takozvani liberalci, veleči: »Duhovnik naj ostane v cerkvi in zakristiji.« Nasprotstvo do cerkve ne bi bilo tako veliko, ako bi se bili poprej zanimali francoski katoličani, posebno pa duhovniki, vsaj toliko za socialna vprašanja in za socialne zadeve ljudstva — kakor se brigajo sedaj. »Naši duhovniki,« tako pišejo francoski listi, »so snovali pobožne ustave, pa nič socialnih naprav in podjetij.« Nekateri sodijo, da je brezversko časopisje povzročilo žalostne verske homatije. Brez dvoma je pripomoglo k temu; a še bolj resnična je trditve onih, ki menijo, da se je priprosto ljudstvo navzelo posvetnega duha in mlačnosti vsled branja brezbarvnih časnikov. — Da pri nas nismo tako daleč zašli kakor na Francoskem se imamo zahvaliti naši vrli duhovščini, ki hodi med ljudstvo, da je poučuje in svari pred raznimi lažnjivimi preroki.

Novo poslopje »Ljudske posojilnice« se je preteklo nedeljo slovesno blagoslovilo. V ponedeljek se je pričelo uradovanje v novi krasni stavbi nasproti hotela »Union«. Ob tej priliki zopet ponavljamo stari klic: Svoji k svojim!

Obsodbe radi ljubljanskih demonstracij. V ponedeljek, 2. t. m. se je bila pričela pred ljubljanskim deželnim sodiščem obravnava proti 14 Slovincem, ki so bili toženi, da so o priliki demonstracij dne 20. septembra metali kamenje na vojake, orožnike in na nemška poslopja. Obravnava je končala 4. t. m. z ostro obsodbo Slovincem, s katero je v polni meri zadoščeno na Kranjsko privandranim in od vlade protežiranim Nemcem. Obsojeni so bili vsi obtoženci do 6 mesecev ječe, poostrene s postji, večina po 6, 5, 4 in 3 mesece. Hujša obsodba se ni mogla izreči nad obtoženci. Kako so bili pa sopeni ptujski nemški izgredniki! Zona spreletava človeka, ko pomisli na to! Te krute obsodbe so glasen opomin Slovincem, da se združijo v močno zvezo v boj

za naše pravice! Proč z dvojno mero. Davek plačujemo vsi enako! — Mnogo Ljubljancev je bilo obsojenih zadnje dni, češ, da so »razžalili« nemške vojake.

Umrl je dne 4. novembra v Feldhoju blizu Gradca štajerski deželni poslanec gosp. dr. Ivan Dečko, ki ima za narodno probujo slovenskega Spodnjega Štajerskega mnogo zaslug. Svetila mu večna luč!

Poziv Slovincem na Kranjskem in Primorskem. »Mir« priobčuje: Slovence, ki kupujejo v Celovcu, prosimo, da se v slučaju potrebe obračajo na naše uredništvo za nasvet, kdo izmed celovških trgovcev je vreden slovenskega denarja. Nemci napovedujejo Slovincem bojkot, odgovorili jim bomo krepko in korenito dokazali, da so oni od nas in ne mi od njih odvisni. Bratje na Kranjskem in Primorskem, pozor!

Umrl je č. g. monsignor Jurij Warts, župnik v Bezovici.

Ogenj. Iz Brezovice poročajo: Na vernih duš dan ob četrto na 1. uro popoldne se je vnel tik župnijskega poslopja Janezov pod, ki je bil mahoma ves v plamenu. Zgoraj je tudi svinjak, veliko sena, šote, slame, nastila in svinjske piče. Mirno vreme, hitra pomoč in vrlo delo gasilcev je pripomoglo, da se ogenj ni razširil na sosedna poslopja. Zažgal je baje domač sinček, ki se je igral s prižganimi svečicami poleg poda. Škode je nad 1300 kron, a nesrečnež je bil zavarovan le za 600 kron pri banki »Slaviji«. Stariši, pazite na otroke in skrivajte užgalice pred njimi.

Nemška žalost. Koroške »Freie Stimmen« so jako solzave. Napisale so članek: »Klagenfurt — zweisprachig!!!« Ti trije klicaji marsikaj pomenijo. Vzrok tem klicajem je znatna narodna pridobitev, katero je koroškemu Slovincem izvojeval g. dr. Brejc. Okrajno sodišče celovško je doslej slovenske vloge zavračevalo, deželno sodišče se je pa sedaj izreklo, da so slovenske vloge dopustne.

Zadružna šola v Ljubljani. Opozarjamo, da se zadružna šola prične s 16. t. m. in bo trajala do konca aprila prih. leta. Pouk se bo torej vršil v zimskem času, ko ni dela na polju. Vsprejemajo se na 16 let stari, odrasli mladeniči, ki so dovršili najmanj domačo ljudsko šolo ter so lepega vedenja. Za obisk te šole ni razun vpisnine 5 K treba plačati nobene šolnine. Vpisuje se razun v petek in soboto 13. in 14. t. m. dopoldne še v ponedeljek, 16. t. m. v prejšnjih prostorih »Ljudske posojilnice« na Kongresnem trgu št. 2. Vsa druga pojasnila daje ravnateljstvo šole ob vpisovanju. Ker je zadružna šola šola namenjena zlasti kmečkim mladeničem, jo prav gorko priporočamo.

Socialni demokratje na Kranjskem se bodo udeležili deželnozbornih volitev v vseh okrajih. »Rdeči Prapor« priobčuje že volivni oklic socialne demokracije. Preteklo nedeljo, 1. t. m., so socialni demokrati v hotelu »Ilirija« v Ljubljani imeli deželno konferenco. Na tej so sklenili razširiti organizacijo tudi med kmeti in kmečkimi delavci. Prepričani smo, da se jim to delo na Kranjskem ne bo posrečilo. Naši kmetje so že toliko izobraženi in zavedni, da vedo, da je brezverska, mednarodna socialna demokracija najstrupenejša sovražnica kmečkega stanu. Slovenski kmet se bo zato s studom obrnil od vsakega socia-

lističnega agitatorja, ki se mu bo skušal približati. Če niso mogli rdečkarji ničesar doseči niti med nižjeavstrijskim delavstvom, bodo tem manj med slovenskim kmečkim ljudstvom na Kranjskem.

Mariborski protestantje so 31. oktobra v nemškem kazinu obhajali praznik reformacije, t. j. Lutrovega odpada od katoliške cerkve. Na tej slavnosti se je med drugim tudi predavalo o Turčiji. Ko smo razmišljali, v kaki zvezi da je Turčija z reformacijo, smo se spomnili, da je sorodnost najbrž v tem, ker so vsled Lutrovega in njegovih tovarišev »plodonosnega« delovanja po nekaterih krajih Nemčije zavladale uprav Turške moralne razmere ter so mnogoteri začeli živeti na turški način.

Priustransko ravnanje celjskega magistrata. Na zadnjem sešnu so slovenske črevljarije potisnili nazaj na neprimeren prostor, enega slovenskega črevljarija iz Ljubljane so celo napodili. Kaj bi rekli Nemci, ko bi prihodnjič na sejmih slovenske občine nemške trgovce zapodile?!

Umrl je v Dragomeru pri Brezovici posestnik Franc Vrhovec, oče šmarskega g. kaplana Fr. Vrhovca. Svetila mu večna luč!

Vlak izkazal čast Najsvetejšemu? — Z Anhovega na Primorskem se piše: V nedeljo, 25. m. m., pozno zvečer je nesel naš pred. g. kurat Vidmar sv. popotnico naglo oboleli bolnici. Pot do bolnice pa pelje tik ob železnici. Cerkvenik pred duhovnom je nesel navadno raznobarvno svetilko. Ker je bila črna tema, imel je g. kurat zraven še belo lučico. V tem hipu pa pridrdra od zadaj (iz Kanala) oseba vlak. Ko pride zraven Najsvetejšega, se nenkrat ustavi, ne ve se pa ali zaradi Najsvetejšega ali zaradi luči. Po kratkem odmoru je vlakovodja dal znamenje, da se naprej odrine, žugajoč strojevoduju z globlo. Ne vemo pa zakaj?

Slovenski starši. Veliko je staršev, ki pošiljajo svoje dečke v nemška mesta se nečit obrtnije, pa samo zavoljo nemščine. Deček, še v otročjih letih, navzame se na tujem svojemu jeziku sovražnega duha; kakor nekdat janičarji, začne zatirati svoj narod, preganjati svoje starše. Zatorej starši, slovenske otroke k slovenskim obrtnikom in trgovcem!

Slovenska trgovska šola prične pouk 16. t. m. v dosedanjih prostorih »Ljudske posojilnice«, ki se je preselila v svojo novo hišo nasproti »Unionu«. Sv. mašo bodo imeli učenci nove šole v jezuitski kapelici vsako nedeljo in praznik ob 9. uri.

Tretji liberalni list v Celju. List Zadruga, ki je še nekaj časa bil gospodarski list, je krenil popolnoma na liberalno-politično pot. Zadnja številka nikakor ne zaostaja za »Domovino« in za »Narodnim Listom«. Jošt in Štibler hočeta drug drugega prekositi. Preskrbelo se bode, da dobi poljedelsko ministrstvo in splošna zveza na Dunaju to uradno, strokovno glasilo v roke. To bo najboljši odgovor na razne, resnih ljudi nevredne tožbe.

Za župana v Črnem vrhu je izvoljen Rudolf Dominik, c. kr. poštar; svetovalci so pa: Jakob Čuk, Janez Leskovec, Gašper Rudolf in Janez Rupnik.

V Jaršah je bil izvoljen za župana Alojzij Zajec iz Zgor. Jarš; svetovalca sta pa Jože Velkavrh in France Pirnat.

Vodna preskrba Bele Krajine. Ker je v Beli Krajini velika potreba dobre pitne vode, se bavi deželni odbor z vprašanjem, odkod dobiti vode za vodovod. Preiskave deželne-

ga stavbenega urada so dognale, da je vodna preskrba z Gorjancev nemogoča zaradi nezadostnosti tamošnjih studencev. Zato je stopil kranjski deželni odbor v obravnavo s hrvaško zemaljsko vlado zaradi studencev v Žumberku. Prihodnje leto bo deželni stavbeni urad izdelal generalni projekt za to vodno preskrbo, ki bo največjega pomena za metliški okraj.

Spodnještajerska kmečka zveza se vedno lepše razcvita. Še ni dve leti, da obstoja in vendar se vidi na vseh straneh njen blagodejni, stvarjajoči in poživljajoči vpliv. Katera stranka se lahko ponaša s takimi uspehi? Dočim so drugi razdirali, je kmečka stranka ustvarjala, zidala, gradila. Veliko se je storilo na izobraževalnem in gospodarskem polju. Zraven pa se mora pomisliti, da je kmečka stranka morala tudi sama sebe, svojo politično organizacijo izpeljati. Danes, ko se bližamo deželnozborskim volitvam, šteje kmečka zveza na Spodnjem Štajerskem čez 300 pododborov, dobro organizirano četo krementih zaupnikov in na tisoče udov. Število šhodov je že letos doseglo številko 92 in dopisovalni urad številko 2620. Kmečka stranka ni slaba, ker ni spala! Kranjske kmečke zveze, posnemajte svojo štajersko sestrico!

V odbor obrtnonadaljevalnih šol je imenoval kranjski deželni odbor kot zastopnike: Kočevje: Peter Petsche, trgovec v Kočevju; Ribnica: Alojzij Klavs, posestnik v Gorenji vasi; Novo mesto: Ivan Krajc, zasebnik v Kandiji; Št. Vid pri Ljubljani: Ivan Bergant, mizarški mojster v Dravljah; Postojna: Matija Milavec, posestnik in čevljarški mojster; Radovljica: Janez Vurnik, posestnik in podobar; Bled: Leopold Stuchly, c. kr. major v p.; Kranj: Ferdinand Hlebš, trgovec in posestnik; Škofja Loka: Josip Hafner, posestnik in lesni trgovec; Tržič: Franc Ahačič, tovarnar v Tržiču.

Glede dobave krmil iz državne podpore nam javlja **Gospodarska zveza**, da je pričela s prvo razdelitvijo sena, pri kateri se sme vsled vladnega izkaza ozirati edinole na prosilce, kateri so se do 20. avgusta t. l. pri županstvu za podporo oglašili. Vsi drugi prosilci, torej tudi oni, kateri prosijo, do novega od vlade določenega roka, to je do desetega tega meseca, pridejo pri drugi razdelitvi, katera bo meseca decembra t. l. ali januarja prihodnjega leta vršila, na vrsto, seveda v kolikor bodo zadostovala sredstva. Glede prošnje za druga krmila, kakor otrobe, prešanje itd. sklepala bo prihodnja konferenca pri vladi, katera se bo v kratkem vršila. Gospodarska zveza nujno prosi vse interesirane organizacije in poedine prosilce, da vzamejo to na znanje.

Radi obrekovanja poslanca dr. Benkoviča — kaznovani! Minoli teden sta bila v Brežicah kaznovana brivec Pajdasch ter neki Stersche, trgovski pomočnik pri Mattheisu, radi obrekovanja poslanca dr. Benkoviča. — Nekaj fotografjski pomočnik iz Celja je bil tudi tožen, pa jo je pravočasno popihal, da bi se izognil občutne kazni! Lažnjivi kljukec iz Ptujja! Pridi sem, da te postavimo pred sodnika; ne skrivaj se za svoje prijatelje!

Cesar in slovenski delegati. Pri delegacijskem dineju (obedu) je dne 28. m. m. v Budimpešti cesar nagovoril tudi štajerskega delegata dr. Korošca. Cesar ga je vprašal, če je letos dvikrat v delegaciji, in dejal: »Torej Slovenec?« Ko je dr. Korošec temu pritrnil, ga je cesar vprašal, ali je v dušnem pastirstvu. Dr. Korošec je odgovoril, da je časnikar, nakar se je cesar z njim najpristrčneje pogovarjal o osebnih zadevah.

Vinski semenj v Novem mestu bo letos v četrtek 19. novembra t. l. v spodnjih in gornjih prostorih gostilne Jakec v Novem mestu.

Semenj se prične dopoldne ob 11. uri, tako da se ga lahko udeleže vnanji kupci, ki pridejo z dopoldanskim vlakom v Novo mesto. Železnična zveza do Novega mesta je sploh jako ugodna za ljubljanske, gorenjske in dolenske trgovce in gostilničarje. Ker je letos dosti in dobrega vina, pričakujemo mnogoštevilne udeležbe.

Iz primorskega Sela se poroča: Pred kratkim smo imeli po Selu neko čudno žalostno procesijo. Glavni steber naprednjakov, nek »dohtar« iz Malovš, je bil v nevarnosti. Doma se je napol žganja, da mu da malo moči, ali da ga bo grelo, potem je pa šel na polje k Ipavi. Žganje mu je najbrž začelo vreti, vrglo, ga je in morda bi ne pil več, da ga ni našla hči. Polmrtvoga je naložila na voz in skozi vas peljala domov. Kričal je po poti; ko se je zavedal in koga spoznal, se je poslavljaj, češ, vidimo se na onem svetu! A čujte, kako tu napredujemo! Doma je ta napredni steber prišel k sebi — pa šele drugi dan menda — a glejte, dva njegovih tovarišev sta je našla in prav na satanski način zasmehovala Najsvetejši zakrament. Prvi je bil v rjuho zavit, drugi mu je z lučjo in palico kazal pot. Tudi kar je poštenih liberalcev, ki so nam to pravili, so se z gnusom obračali proč od takih ljudi. To je pač njih »napredek«! Slišali smo, da je imel prvi pod rjuho kos korena in s tem je delal kakor duhovnik, ko blagoslovlja. Večjega »napredka«, a tudi večjega pohujšanja v krščanski občini ni mogoče. Sad »Soče« in »Primorca«! — Živio »svoboda in napredek«! — To prosimo, da natisnete, naj bi vendar ljudje spoznali, kam cilja liberalna omika.

Zopet nemški izgredi v Celovcu. Iz Celovca nam poročajo: V noči od 1. na 2. november je zopet neznan roka pobila na hiši Mohorjeve tiskarne v Šolski ulici — osem šip (pet zunanjih in tri notranje) v skupni vrednosti okrog 42 K. Žalostno je in za naš čas značilno, da tak zlikovec niti na glasno govoreč dan o minljivosti vsega posvetnega se ne more zdržati svoje fanatične strasti. Pač v resnici lahko živ, lahko mišljen in hudoben Nemec.

Ljubljansko veteransko društvo in slovensko poveljevanje. Na vernih duš dan je bilo veteransko društvo navzoče pri sv. maši za ranjke. Ta dan se je pri veterancih prvič glasilo slovensko poveljevanje, ki se je izvršeno obneslo. Občinstvo po Ljubljani ni vedelo, da imajo danes veteranci mašo. Ko so torej na poti proti domu veteranci trobili skozi mesto, je vse vpraševalo, kam gredo veteranci ob zgodni dopoldanski uri. »Srbski prestolonaslednik se pripelje v Ljubljano in veteranci ga gredo sprejeti,« je nekdo dejal. Res je nekaj oseb letelo na kolodvor, aviziran je bil baje tudi vladni aparat — srbskega prestolonaslednika pa ni bilo.

Za vojake. Vožnja po železnici bode baje od 1. jan. 1909 prosta za vojake, ki nastopijo vojaško službo. Enako bodo prosti voznine vsi rezervisti, ki gredo na vojaške vaje.

Duhovniške spremembe na Spodnjem Štajerskem. Razpisani sta župniji Svetinje pri Ormožu in Reka. Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Franc Bratušek, kaplan pri Sv. Jurju ob Ščavnici za provizorja v Svetinje, k Sv. Jurju ob Ščavnici pride Mihael Kristovič od Velike nedelje, k Veliki nedelji je prestavljen Jakob Košak od Št. Andraža v Slovenskih goricah. Provizor v Šmarju pri Jelšah Fr. Cerjak je nastavljen tam kot I. kaplan. V pokoji sta stopila čč. gg. Vincenc Kolar, provizor v Reki in Franc Škorjanc, župnik na Gomiljskem. V začasni pokoj je stopil radi boleznii č. g. Jožef Korošak, kaplan v Svetinjah.

Tri osebe padle z vlaka. Med postajo Verd in Logatec na južni železnici so padle 30. vinotoka iz osebnega vlaka štev. 33 (v

smeri proti Trstu) 19 letna gospica Niša Rubina, petletna deklica Liza Abraša in štiriletna Sergijevna Abraša. Vse tri potujejo iz Rusije v Argentinijo. Vzrok nezgode je, da so se odprla stranska vrata pri vozu. Ranjena je bila štiriletna Sergijevna Abraša na glavi, dočim je zadobila Liza Abraša samo podplut krvi.

Iz dolenskega vlaka je padel blizu Grosuplja sinček g. Rusa, gostilničarja v Grosupljem. Hotel je zapreti okno, a ne dobro zaprta vrata so se odprla in deček je padel z vlaka. Angelj varuh je obvaroval dečka, da se mu ni zgodilo ničesar drugega, nego da se je zelo prestrašil in dobil nekaj prask po obrazu. Pravijo, da zadene krivda sprevoznika, ki ni dobro zaprl vozni vrata.

Ljubljanska trgovca Ihl in Grobelnik sta prodala svoji trgovini.

V istrskih kmečkih občinah so zmagali pri deželnozborskih volitvah v kmečki kuriji kandidati, ki jih je priporočalo politično društvo za Slovence in Hrvate, Krščanskosocialna stranka se ni udeležila teh volitev.

»Stražniki«, po besedah Simona Gregorčiča, zložil Jakob Aljaž.

»Naš dom cvetan je in krasan
ko zemeljska nebesa;
sosedje željno dan na dan
tja vpirajo očesa.« itd.

Času primerna Aljaževa kompozicija se izbornu prilaga lepemu besedilu in izraža v polni meri ona čustva in one misli, katere je položil naš nepozabni Simon Gregorčič v te svoje kitice. Skladba je posebno v nanašnjih dneh povsem primerna vzbuditi v srcu vsakega Slovenca narodno zavest, naj se torej vdomači povsod, kjer se poje slovenska pesem in naj navdušuje pevca in slušatelja za narodno stvar. Založništvo Aljaževih »Mešanih in moških zborov« je v ta namen to skladbo iz zbirke ponatisnilo in lo oddaja izvod po 30 vinarjev. Vsem slovenskim društvom in pevskim zborom pa odda na zahtevo to skladbo tudi v več izvodih brezplačno. Skladba naj se zahteva v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. — Istodobno opozarjamo tudi na peti zvezek Aljaževih »Mešanih in moških zborov«, kateri je ravnokar izšel in obsega sledeče skladbe: A) Mešani zbori: 1. Job. 2. V mraku. B) 3. Dneva nam pripelji žar II. 4. Z vencem tem ovenčam Slavo. 5. Triglav. — Cena kakor pri vseh dosedanjih zvezkih 60 vin., po pošti 65 vin. Vsebina prejšnjih zvezkov je naznanjena na ovitku V. zvezka.

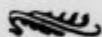
Anton Foerster: Slovenska maša v čast svete Cecilije za mešan zbor in samospespe z orglimi. Opus. 82. Cena 1 K 20 v. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Odveč bi bilo govoriti o glasbenih zmogljivostih našega Nestorja na polju cerkvene glasbe. Nešteto njegovih skladb se poje nedeljo za nedeljo širom slovenske domovine. Tudi ta nova slovenska maša bo našla mnogo ljubiteljev, saj ni pretežka in vendar ljubka, poleg teh vrlin pa je še blagoljubna in držana v strogem Cecilijanskem duhu. Prav lepo mesto je početek »svet«, kjer plava tenorska melodija nad vsemi drugimi glasovi kakor eterični zvok. Tudi glasovno ne zahteva maša preveč; soprani segajo do a. Tudi »Sv. Cecilija« je priprosta, a vendar že davno potrebna skladba, ki se odlikuje po prelepem »sopran-solo«. Boljšim cerkvenim zborom po deželi priporočamo to novo delo našega mojstra najtopleje.

Svarilo. Marija Treutler iz Gradca, ki je pred nekaj leti hodila po naših krajih in po župniščih ponujala na prodaj nove cerkvene obleke in prevzemala v »popravilo« stare paramente, hodi sedaj po senjski škofiji. Zadnji uradni list senjske škofije opozarja župnike, naj bodo oprezní ter naj tudi vernike podučé, ker se lahko zgodi, da tudi te prevari s kakimj

devocionalijami. — Ker ni izključeno, da naminana ženska poseti zopet naše kraje, meneč, da se je nanjo že pozabilo, zato svarimo že danes svoje čitatelje pred gospo Treutler.

Slovensko katoliško bralno društvo v Šmarci vabi k slovesnemu blagoslovljenju Društvenega doma, ki se vrši v spomin trojnega jubileja v nedeljo, dne 15. novembra, ob 4. uri popoldne. Spored: 1. Slavnostni govor. 2. Deklamacija. 3. Blagoslovljenje Doma. 4. Petje domačega zbora. 5. Igra »Lurška pastarica«. Vmes udarjajo tamburaši mekinskega izobraževalnega društva. K obilni udeležbi vabi odbor. Vstopnina: Sedeži prve vrste 1 K, druge vrste 60 v; ženska galerija 50 v, stojišče 40 v.

Izjava. »Gorenjec« z dne 7. novembra t. l., št. 45, priporoča mojo malenkost kandidatom, ne da bi bil jaz dal temu povod. — Izjavljam, da ne kandidiram. Vsak glas, kateri bi se oddal dne 14. decembra meni, smatral bodem za smešenje moje osebe. A. Grošel.

Gorenjske novice.

g Na Trati v poljanski dolini je bil v nedeljo popoldne voliven shod, ki mu je predsedoval domači g. župnik Brajec. Navzoča sta bila tudi domači župan in župan iz Poljan, g. Grošel, ki je izjavil, da hoče »Gorenjec« z zadnjim dopisom iz poljanske doline samo v kalnem ribariti in je protestiral proti zlorabi svojega imena od take strani. Kandidatura profesorja Jarca, ki je v svojem govoru obravnaval poleg drugih vprašanih zlasti tudi novo postavo o zavarovanju za starost, je bila z živahnim odobravanjem sprejeta.

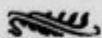
g V Velešovem bo volivni shod v nedeljo, 15. t. m., po prvi sveti maši v župnišču. Volivci, prihitite vsi na shod!

g V Cerklah pri Kranju bo volivni shod v nedeljo, dne 15. t. m., popoldne ob treh (po nauku). Vabljeni so vsi volivci!

g Čevljarska zadruga v Trziču naznanja vsem g. članom, da se vrši preizkušnja za čevljarske pomočnike dne 6. decembra t. l. Predpisana dela se morajo dne 30. t. m. v delavnici g. Jožefa Kralj ter na dan preizkušnje predložiti preizkuševalni komisiji. Prošnje za pristavev k preizkušnji je oddati pravočasno, zadnji čas do 29. t. m. zadrž. načelstvu. Opozarjajo se posebno tisti vajenci, ki so oproščeni tekom tega leta, da se podvržejo tej preizkušnji, da zamorejo dobiti potem učno izpričevalo, ker se te listine ne bodo dalje shranjevale.

g V Resečah pri Škofji Loki se je vršil v nedeljo, 8. novembra, ustanovni občni zbor izobraževalnega društva. Zborovalcem je poljudno razložil g. Luka Smolnikar namen izobraževalnega društva. Takoj se je vpisalo 45 udov in nato se je volil in konstituiral odbor.

g Srčna kap je zadela kovaškega pomočnika pri Antonu Plečniku v Trziču, Jož. Hafnerja, starega 59 let, doma iz Škofje Loke. Bil je takoj mrtev. Bil je velik prijatelj alkohola. N. v m. p.!

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

d S Police pri Višnjigori. Četrtek 29. oktobra t. l. je bil za našo župnijo kaj žalosten dan. Zapustili so nas naš občespoštovani ter močno priljubljeni prečastiti gospod župnik

Andrej Pipan. Okolu pol 12. ure popoldne se je pred župniščem zbralo mnogo občinstva obojega spola, da bi se enkrat videli g. župnika in da se od njih poslove. Tudi domači g. nadučitelj in gospodična učiteljica sta v prav lepem redu okolu 200 šolskih otrok razvrstila v špalir. Ko so se g. župnik do šolske mladine pripeljali, stopi nevstrašena tukajšnja učenka Pepica Šeme k vozu ter le korajžno govorila sledeči poslovni govor: »Prečastiti gospod župnik! Pred Vašim odhodom ponižno izrekamo našo najprisrčnejšo zahvalo za vse nauke, kar smo jih od Vas prejeli. Druzega Vam povrniti ne moremo, kakor za Vas moliti in Boga prositi, da bi Vam dodelil vsega, kar Vam je v dušni in telesni blagor. Iz žalostnega srca zakličemo: Z Bogom, prečastiti gospod župnik!« Po končanem govoru so vsi šolarji glasno zaklicali: »Z Bogom, gospod župnik!« Nato se g. župnik s preprijaznim in zahvalnim poslovnim odzdravom odpeljejo. Za g. župnikovim vozom se jih je še mnogo vozilo, kakor g. župan, občinski svetovalci, odborniki, ključarji ter še več drugih, ki so jih spremili do postaje Grosuplje. — Gospodu župniku srčno želimo, da bi se jim ljubo zdravje povrnilo in da bi jih Bog ohranil še mnogo let srečne in zadovoljne.

d Sava pri Litiji. Vlak je povozil 31. m. že priletnega delavca Jakoba Simončiča, na postaji Sava ob južni železnici. Bil je takoj mrtev. — Dne 24. septembra so slovesno blagoslovili in otvorili novo šolo na Savi v spomin trojnega jubileja. Novo šolo je blagoslovil župnik č. g. Jos. Koblar. Novo šolo sedaj obiskuje 86 otrok. — Letina je bila letos prav dobra, razen sena po hrihjih. Posebno jabolko je bilo prav obilo. — Zrele jagode videli smo tudi pri nas. — Prvi letošnji sneg je začel naletavati osmega novembra. — Po hrihjih je veliko vode za ljudi in živino.

Ildrijske novice.

Iz St. Ruperta.

d Za Društveni dom so darovali č. gg.: dr. Marinko 10 K, odvetnik Poč 10 K in Davorin Vukšinič iz Metlike 5 K. Bog plačaj!

d V izobraževalnem društvu bodo odslej predavanja ob nedeljah popoldan po litanijah. Telovadba in drugi razgovori pa ob torkih in četrkih zvečer od 8.—9. ure zvečer. Čebelica ima tudi svojo »uro«, namreč torek zvečer. Knjižnica se pomnoži. Mladeniči skupaj, posebno ob nedeljah popoldan! »Ta ni možak, ta ni za rabo, kdor tujih videl ni ljudi!«

d Naročniki »Domoljuba«, agitirajte za »Dolenjske Novice« in za »Mladost«.

d Izvrstnega cvička so kupili gg. Doberlet in Accetto iz Ljubljane. Naročili so ga tudi drugi. Kupci oglasite se, ker cena gre »gor«.

d Opozarjamo na pot, ki vodi do nove šole! Brv in pot pa že taka!

d Hranilnica odda svoje prostore za trgovino. Prostori so pred cerkvijo.

d Prvi sneg je jel padati v nedeljo zvečer. Ljudje imajo repo in korenje še na njivah.

d Šola se razširi baje v petrazrednico. Bomo videli!

Iz ribniške doline.

d Iz Velikih Poljan pri Orteneku. Pred mesecem smo imeli prav žalostni čas, ker so nas zapustili g. župnik Jožef Volc in se preselili na novo župnijo na Rove. Bili so ustanovitelj naše nove fare in voditelj pri zidanju nove cerkve, tako da so nam vse lepo opravili. Celih deset let so pri nas neumorno delovali in za vse njih zasluge smo jih za častnega občana izvolili. — Dobili smo drugega dušnega pastirja v osebi g. Antona Lavenčiča iz Cirknice, katerega naj nam Bog ohrani dolgo časa. — Pri nas se bo ustanovilo

gasilno društvo. Brizgalno imamo že daj časa.

d Iz Sinovice pri Sodražici se nam poroča, da se je ondi dne 18. oktobra blagoslovila nova, zelo lična kapelica Matere božje, katero je dal postaviti vaški dobrotnik g. Anton Pintar, posestnik v Sinovici. Vsa slovesnost se je izvršila v občno zadovoljnost. Iskrena zahvala dobrotniku, ki je postavil sebi in nam tako lep spomenik in gospodu župniku, pevcem in drugim, ki so pripomogli, da se je vse tako lepo izvršilo.

Belokranjske novice.

d Z Vrha pri Vinici se javlja: Dne 28. oktobra t. l. je umrl v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu tukajšnji posestnik Matija Zalec, hiš. št. 26, in je bil 31. oktobra pripeljan na Vrh in na tukajšnjem pokopališču pokopan. Bil je v sedemdesetem letu svoje dobe ter skrben gospodar. Svetila mu večna luč!

Iz raznih krajev Dolenjske.

d S Krke. Naše mlado izobraževalno društvo je začelo jako lepo napredovati. Prvič se je to pokazalo na Vseh svetnikov dan. Naši mladeniči so namreč ta dan zapeli na pokopališču znani žalostinki »Človek glej...« in »Nad zvezdami«. Komur sta znani ti dve lepi, a tudi precej težki skladbi, mora reči, ako mi povem, da so se jih naši mladeniči začeli učiti še ne en teden pred vsemi svetniki, da je nemogoče, da bi se jih popolnoma neizurjeni pevci mogli naučiti v tako kratkem času. In vendar, naši vrli mladeniči so to storili. Vsak večer so redno prihajali k vajam in v nedeljo popoldan so jo prav dobro vrezali pod vodstvom g. Jerneja Pirnata, kateremu smo gostovo vsi iz srca hvaležni za njegov trud. Sploh se opaža pri naših mladeničih, da so res vneti za dobro stvar in da jo tudi izvrše, in dobro izvrše, kadar se zanjo zavzamejo. Zato ne bo več dolgo in imeli bomo tudi pri nas telovadni odsek, samo da se vrne naš rojak v našo sredo, ki sedaj drugod načeljuje in vadi drugod telovadce; zakaj, pri nas je za to že dovolj vnetih fantov. O Božiču mislimo uprizoriti »Čevljarja«. Fantje, le glejte, da boste zopet presenetili Krčane! Drugo leto pa že veste, kaj čaka Krko — nova maša — in tedaj moramo narediti gospodu novomašniku to veselje, da bomo proslavili ta njegov najlepši in najsrečnejši dan z lepim ubranim petjem in če Bog dá tudi z nastopom telovadnega odseka. Le agitirajte za to, da se vpiše v društvo kolikor mogoče veliko fantov!

d Umrl je v nedeljo, 25. oktobra t. l. v vojaški bolnišnici v Celovcu vrli mladenič infanterist Franc Brdik iz Eržiš pri Kostanjevici, po hudi in mučni bolezni. Pokojnik je bil blaga duša, nada in pomoč svojim starišem. Še koncem septembra je bil doma in pomagal pri trgatvi; težko se je ločil pri odhodu, kakor bi bil slutil, kaj ga čaka. Počivaj mirno v tuj zemlji, obžalovan od starišev, bratov, sester in sosedov.

d Iz Dobrnica se nam piše: Dobili smo novega g. župnika Franciška Kralj, beneficiata v Šmartnem pri Litiji. Vsi farani smo veseli njihovega prihoda. Tudi novega kaplana smo dobili. V kratkem času tukajšnjega bivanja so ustanovili prekristno »čebelico«, ki že pridno zbira prihranjene novce. Želimo obema gospodoma mnogo zadovoljnosti med nami.

d Železnica Trebnje-Št. Janž. Na vernih duš dan se je zbralo na Mirni v izobraževalnem društvu okoli 150 posestnikov, ki so bili razlašeni za novi tir. Kaj jih je privedlo toliko skupaj? Ne sklicatelj, ampak enake težnje. In kaj so se posvetovali? Ta je povedal:

»Meni še niso plačali sveta.« Drugi: »Meni niso naredili rampe.« Tretji: »Jaz ne morem voziti po tako hudem ovinku, kakor so ga naredili.« Četrti: »Moj travnik je še ves s kamenjem posut, pa se ne zmeni nihče od podjetništva za moje zahteve.« Peti: »Sel sem že trikrat tirjat plačilo za prodani les, pa so se kregali z menoj, dali pa ne,« itd. Tožbe vse križem. Ne vem, če je že bilo kedaj toliko pritožb ob izvršitvi kake železnice, kakor jih bo tukaj. Da se bodo te tožbe tudi vpoštevale, izvolil se je sledeči železniški odbor: g. Ivan Povše, strojar in posestnik v Mokronogu, načelnikom; g. Anton Kocijančič, župnik na Mirni, tajnikom, in odborniki gg.: Ferdo Tomažič, graščak na Vinigorici pri Trebnjem, Tomaž Prijatelj, posestnik na Rakovniku pri St. Rupertu, Mihael Komar, posestnik pri Sv. Roku, Anton Majcen, posestnik v Polju pri Tržišču, Ivan Levičar, trgovec in gostilničar v Karmelu. Ta odbor ima namen, zbirati pritožbe posameznikov, sestaviti spomenico na pristojne oblasti ter najeti skupnega pravnega in tehniškega zastopnika za vse oškodovane posestnike, ki podpišejo tozadevno izjavo. Zbrani posestniki smo zahtevali: 1. Takojšnji zemljknižni odpis vsega za železnico vporabljenega zemljišča. 2. povrnitev vseh davščin in doklad za čas gradbe, katere smo mi že plačali. 3. Takojšnje plačilo onih od kupne cene pridržanih 30 odstotkov ali pa naj podjetništvo založi potrebno kavecijo. To pa zato, ker se sliši, da bo podjetništvo likvidiralo. 4. Po vsej progji samoslovenske napise. To se je z gromovitim glasom splošno zahtevalo. Res. Zakaj pa na Dunaju ni slovenskih ali čeških napisov? Tje pride več Slovencev, kakor bo prišlo Nemcev v naše, popolnoma slovenske kraje. 5. Da zemljknižni operat izvrši državno potrjeni zemljemerec. Odbor v tem smislu neumorno deluje. — Nova železnica se otvori v nedeljo, 15. novembra 1908 brez kolovadacije, ki bo morda šele drugo leto spomladi. Tačas se bo pokazalo še dosti napak. Prav je tako! Da stoji ta železnica na slabih nogah, smo opazili pri edinem zdatnem letošnjem deževanju po Velikem Smarnu. Takrat so se v zaseku v Zvijavnici udrele velike plasti zemlje, velik nasip ondi in pri Dul sta razlezla narazen, ker sta prestirna, veliko železnih drogov z napisi na prvem mestu s črnim: »Achtung auf den Zug« in na drugem mestu z rudečim: »Pozor na vlak« je padlo, ker so bili res izredno trdno zasajeni v samo ilovico! — Most čez Zabršco pri Mirni ni mogel požirati vode, nasipi po vsej progji so se znatno posedli itd. Vozil bo vlak iz Trebnjega do Karmela 1 uro 4 minute. Pot je dolga 21 kilometrov in 200 m. Vsi vlaki imajo zvezo z onimi Dolenjske železnice, ki vozijo v Ljubljano in nazaj. S tem je prebivalstvu prav ustrezno. V soboto, 7. t. m., je vozil prvič veliki, 56 ton težki stroj po tej progji. Ena tona je tisoč kil. Toraj je 56 ton toliko kakor en tisoč starih stotov. Toliko tehta samo stroj pri vaku. Vsako kolo bo nosilo 14 ton ali 250 centov. To bo precej težak voziček. Ga bo li držala železna kača? Tovorni vlaki bodo vozili od Karmela naravnost do Grosuplja. Napisi so, bodisi pri rampah, bodisi pri kolodvorih, nemško-slovenski. Le mirnski kolodvor je še brez napisa. Sliši se, da ga bodo napisali šele zadnjo soboto ponoči pred otvoritvijo in bodo tačas 4 žandarji stražili delavce. Zakaj pa se gospodje od zgradbe bojite po dnevi slikati napise, ako je vaše delo pošteno? Če pa ni pošteno, bi morali pa tisti štirje žandarji ravno gospode ponočne »slikovce« prijeti, ne pa stražiti — skrivajoče se — poštenosti.

d Preprečen samoumor. V četrtek zvečer se je pri Kolencu na Mirni obesil v sobi mizarški pomočnik Zrimšek iz Mokronoga. Našli so ga še pravočasno in ga oživili. Danes

že zopet dela. Kje je vzrok takemu brezbožnemu dejanju?

d Kaj bo neki s pošto Trebnje-Mokronog-Sevnica? Sliši se, da ostane, ker je železnica tako nerodno izpeljana, da gre le po »puščavah«, obljudenih krajev se pa ogne. Samo Mirne se zaradi hribov ni mogla ogniti, sicer bi se je pa morda.

Notranjske novice.

Iz reške doline.

d Dragocene hruške ali ne pravdajte se za malenkost! Te vrstice pišemo kot nekak opomin onim, ki se za malenkost pravdajo! Ličanov Tone iz Ilirske Bistrice je tožil svojo sosedo Novakovko, ker si je lastila neko hruško, ki stoji v mejnem zidu. Ličanov Tone pa trdi da je vse njegovo. Pravda se je začela radi 19 hrušk, ki jih je Novakovka letos utrgala. Tone je imel za zastopnika bistriškega notarja Žnidariča, Novakovka pa odvjetnika Vencajza iz Ljubljane. Radi 19 hrušk se je vršila obravnava dvakrat pri sodišču v Bistrici in k drugi obravnavi na licu mesta je prišel tudi zemljemerec iz Pistoine. Obakrat sta bila zraven pravna zastopnika notar Žnidarič in Vencajzov koncipijent dr. V. Pegan. Minuli teden se je pa pravda končala s tem, da sta Ličanov Tone in njegov zastopnik pravdo izgubila in mora Tone sedaj plačati povrhu še vse sodne stroške, ki znašajo okoli 500 kron! Je-li bilo vredno pravdati se za 19 hrušk! — Povdarjamo: Ljudje, ne pravdajte se za malenkost, ki niso vredne stroškov!

d Neodvisni kmetje v naši dolini kažejo proti našim možem, kakor da se ne udeležijo prihodnjih deželnozborskih volitev. Mi pa tega ne verjamemo. Najbrž hočejo na tihem delati in svojega kandidata proglasiti, ko bo vsako popraviljanje v imenikih že nemogoče. Naših somišljenikov dolžnost je, da natančno pregledajo imenike volivcev.

d Notranja zopet vsiljujejo zastopni po naši dolini, obenem pa tirjajo naročnino.

Ildrijske novice.

n Hudo je bivšim ildrijskim občinskim odbornikom, da jih je deželni odbor in deželna vlada postavila na cesto. To je umljivo. Prej so imeli vse gospodarstvo v rokah, zdaj imajo pa naprednjaki le enega svetovalca pri gercentu, pa še tisti eden se brani službe. Saj pravi neki pregovor: Dež za solncem mora biti, za veseljem žalost priti.

n Pa le počakajte. Doslej še ni bilo nič tako strašnega. Računi še niso pregledani. Kako so se razne postavke v proračunih (n. pr. za delavske hiše) porabile, to že ve javnost. Natančneje pa bomo izvedeli o pretoklem občinskem gospodarstvu, ko bodo oblastva pregledala akte.

d G. Gangl je na shodu dejal, da je romal radi prezidave čitalnice Ildrijske od Poncija do Pilata, da pa ni nič opravil. Resnico je govoril. Če bi bil nas vprašal, bi mu bili že prej povedali, da bodo njegovi koraki zastopni. Ta revež — netopir v poslanski koči — je že v dosedanjih zbornici malo pomenil, v novi bo pa popolna ničla. Rekel je dalje, da ena oseba (g. Oswald) več premore, kot tisoči (združenih brezverčkov). Tukaj pa damo g. poslancu le deloma prav. Tista oseba ima le takrat prav in zmago na svoji strani, če se opira na zakone; tisoči (?) pa seveda propadejo, če mislijo, da se sme občinski zakon kršiti. Ljudje zapeljani, vzemite vendar zbirko postav v roke in se prepričajte, kdo ima prav.

n Dobrohoden nasvet svobodomislecem. Ko bi mi imeli priliko priti med vas, bi vam naredili v srce segajočo pridigo. Tako ste vneti za čitalnico in kulturo, toliko tisoč vas je, pa ne morete sezidati enega zavetišča prosvete. Bojimo se, da vi samo fraze lomite. Saj je skoro vsa inteligenca in bogastvo na vaši strani. Torej začnite zbirati sklad. Revne delavce seveda pustite pri miru. Če ste kaj požrtvovalni, boste vendar imeli prej ali slej svoj dom, ki vas iz nje ne bo mogel noben gerent preganjati.

n Manifestacija. 8. t. m. so napovedovali, da bo grozni dan za naše mesto. V liberalnih listih so pisali, da bode na javnem shodu udeležba velikanska, manifestacija veličastna, ker bode skoraj vsa Idrinja ugovarjala, da so naš občinski odbor razpustili, župana odstavili in posebnega gerenta določili. Ob času shoda naj bi bile prodajalne zaprte, krčme prazne, vse naj le pride poslušat in v procesiji se sprehajati, da pokaže svoje ogorčenje. Ko smo pa videli malo ljudi na shodu, se nam je zdelo enako, kakor bi otroci ropotali proti očetu, ker jim ne vstreže. Prenajedi so se belega kruha in sedaj tirjajo potice. Naša občina je iz zasilnega realčnega poslopija priredila krasno in prostorno dvorano ter poleg bralno sobo, ter dala vse poslopje za 25 let naši čitalnici. Poslopje je stalo z vsem skupaj 20.000 K, a liberalna inteligenca je plačevala letnih 400 K najemnine. Ko bi bila občina isto novo poslopje za stanovanje družinam priredila, bi bilo več donášalo, in bilo zelo vstreženo, ker stanovanj primanjkuje. Bil je tedaj lep kos belega kruha, katerega je občina dajala naši liberalni inteligenci. A človek se prenaje tudi dobrote. Komaj pet let so ga vživali, pa so se ga naveličali. Nova hiša, komaj sedem let stara, je bila nenkrat nerabna. Pod segnil, zidovje slabo, podstrešje preperelo, kovinska streha luknjasta, tako se je tožilo čez stavbo. Pričakovali smo, da bode občinski odbor zagrnel nad onimi, ki so dajali za drag denar tako slab material, a ker je bila ista stranka sedaj na krmlu, ki je takrat vse zidala in prenavljala, ni smela sama sebe kregati. Kar je bilo naše stranke odbornikov so rekli, naj se torej popravi, da razvajena liberalna gospoda zopet dobi isto a popravljeno poslopje nazaj. A ti s tem niso bili zadovoljni. Hoteli so novo poslopje, ki bi stalo 40.000 kron. Otroci so hoteli potico, ni jim šel več v slast beli kruh. A naši davkoplačevalci so rekli, še za ta beli kruh moramo dolg delati, a sedaj naj pa še potico za večji dolg preskrbimo! Kaj še! Pritožili so se in deželna vlada jim je ugodila. Sedaj je bil pa ogenj v stehi. Na javnem shodu se mora vsa Idrinja pritožiti, zakaj se potica ne speče, le z belim kruhom se naj hranijo. A bil je tako slabo obiskan shod, da so se nam smilili. Vsaj še enkrat toliko je bilo lansko leto zbranih, ko je za volitve govoril Kopač iz Trsta. Veliko uslugo je storilo glavarstvo, ko je obhod po mestu prepovedalo, kajti procesija bi bila sila kratka. Shod se je po enournem govorjenju zaključil: Živio socialna demokracija!

Iz raznih krajev Notranjske.

n V Borovnici je zapel moški zbor izobraževalnega društva žalostinko na praznik vseh svetnikov na pokopališču. — Ponovitev gledališke predstave je uspela zopet povoljno na dan 25. oktobra. Mnogoštevilno občinstvo se je radovalo in boljalo svojo voljo ob raznih, smehvzbujajočih prizorih. Člani društva zopet težko pričakujejo, da dobijo v roke nove uloge za novo predstavo. Upamo, da se kmalu vidimo na domačem odru. — Borovniški telovadci pa z nekim nenavadnim veseljem prihajajo ob gotovih dnevih k telovadbi. Da bi le vstrajali v tem veselju. Lepo število jih je, do

40. — Ne samo mladeniči, tudi dečki se že znajo pridno sukati in vrteti na drogu. Ni čuda, saj je za telovadbo navdušena mladina že postavila priprosto telovadno orodje pred domačo hišo, da se uryi in kratkočasni ob večernih urah vpricho svojih staršev.

n Z Vrhniko. Ko se je spomladi ustanovil telovadni odsek, se je vpisalo častno število čvrstih fantov, kateri so se z velikim navdušenjem zavzeli za telovadbo; takrat se nam je nehote vsiljevalo vprašanje: Ali bodo naši fantje na začrtani si poti tudi vztrajali? Ali se ne bo marsikateri vstražil surovega zabavljanja nasprotnikov ter izstopil iz naših vrst in morda celo stopil v nasprotni tabor? Z veseljem vam danes poročam, da je bil naš strah prazen, kajti fantje so ostali, razun prav male izieme, neupogljivo značajni ter so z železno vztrajnostjo dosegli v primeroma kratkem času nepričakovano lepe uspehe, v praktičnem in teoretičnem oziru telovadbe. Več članov že proizvajajo zelo težke točke, kakor veletoč itd. Načelnik telovadnega odseka pa že precej dobro napravi rokostoja na drogu. Sploh je pri nas veliko zanimanja med mladino za telovadbo, odkar imamo telovadni odsek. Na mnogih krajih je videti poleg hiš postavljene telovadne droge, na katerih se domači fantje pridno vežbajo ob prostih urah. Tako je prav, fantje, le pogumno naprej! »Sokoli« sicer radi nekoliko pozabavljajo črez naše telovadce, češ: »Kaj boste vi, neumni čuki«. Toda, če je kaj resnice na znanem pregovoru, ki pravi: »Neumnost in prevzetnost rasteja na enem drevesu,« potem smo na jasnem, kje nam je »kati več neumnosti. — Malovredne socialno-demokratske brošure in nič boljši »Naprej« se pri nas prodajata z veliko vsiljivostjo po delavnicah, gostilnah, cestah itd. Kakšna izobrazba se pa pridobi iz imenovanih spisov, nam jasno kažejo dotičniki, ki to prebirajo sami s tem, da na podlo surov način sramotijo duhovnike, cerkev in njene naprave ter da ob nedeljah, mesto da bi šli v cerkev k sv. maši, pa oznanjujejo svoje umazanosti po gostilnah. Marsikateri delavec je že vrgel par grošev proč, misleč: tu imaš, da se te vsaj iznebim; brošure in listič je pa porabil za vsakdanje potrebe na tistem kraju, kamor zares tudi spadajo. Posebno nadležnih je par rdečkarjev, kateri si prizadevajo igrati ulogo petelina na gnoju. Kadar bodo zopet zakokodakali z novo kramo, jim obrnite hrbet. Naj le sami brskajo po socialno-demokratskem gnojišču, dokler ne bodo upehani spoznali, da so se zaletavali z glavo v skalo. Svaka sila do vremena.

n Košanski telovadni odsek prav dobro napreduje. Nastopil je dne 25. minulega meseca tudi v žaloigri »Garcia Moreno«. Vsak je častno rešil svojo ulogo. Ljudstvo je bilo polno pohvale. Ko pa je rog naznanil prihod telovadcev, je vse občudovalo krepek nastop mladih fantov. Videli smo, da se v tem odseku zbira cvet košanskih fantov. Fantje košanske doline, vkup! Neustrašeno naprej! Zanj pa, ki se ta dan ni sramoval štiri- do šestletnih otročaje, imejte pomilovalen posmeh in dajte mu nasvet, naj tudi on posluša vaše poveljevanje — ker mogoče bo kmalu rabil »stopom stopaj«. Tla bodo z vsakim dnevom zanj bolj vroča.

Iz raznih krajev.

Gornji grad. Dne 25. oktobra je priredilo naše izobraževalno društvo prekrasno igro, katere se je udeležilo obilno občinstvo. Ko smo se po igri vračali domov, se pridrvi za nami pošta, v kateri so se vozili neki zelo izobraženi pevci, ki so tako prepevali, da smo se čudili. Takega kričanja še nismo slišali. Kje je omika?

Waukegan, Illinois, Severna Amerika, 20. oktobra 1908. Cenjeni gospod urednik »Domoljuba«! Ker se v naši hiši bere v dveh iztisih vaš cenjeni list »Domoljub«, me veže dolžnost, da tudi jaz pošljem nekaj vrstic iz tuje dežele v svoj rojstni kraj. Bog vedi kako vesele novice vam ne bom poslal, ampak žalostno vest. Pred dobrim letom: je prišla iz vašega kraja blaga deklica v Ameriko, želeča videti svojega brata, Anica Šusteršič. Ni vedela, da jo tako kmalu zadene bridka usoda smrti. Po desetdnevni mučni boleznii je zapustila svet dne 15. oktobra t. l. v veližo žalost matere, brata in sestre. Dne 18. oktobra smo jo spremili k zadnjemu počitku. Ni se še videlo v naši naselbini tako velikega in lepega sprevoda. Pet društev je prišlo na njen dom z zastavami, da spremitjo blago deklico k počitku miru. Ko so jo prenesli iz hiše na prosto, je pevski zbor zapel žalostinko, pod vodstvom pevovodje Jožefa Rozman. V cerkvi je bila črna peta maša in v lepem govoru so naš vse časti vredni župnik Rev. J. Plevnik govorili v slovo rajnici, da je vse navzoče občinstvo bilo do sloz ginjeno. Blagor faranom, ki imajo tako vrliga župnika, kakor mi. Niso se utrudili iti trikrat na dan v bolnišnico in jo pripravili s svetimi zakramenti za zadnjo uro. Posebno dobro pa je, če ima človek v tujem svetu mater, brata ali kako sestro, če ga bolezen obišče. Štiri dni je bila v bolnišnici, in skoro ves čas je bila mati pri nji, če ne mati pa brat ali sestra. Spremljalo jo je 23 malih in odrasčenih deklet (tovarišic) z gorečimi svečami in vencii. Pevsko dramatično društvo »Ljubljanka« ji je pa podarilo v slovo krasen venec. Nesle so ga tri njene sovrstnice iz pevskega društva, v katerem je bila tudi Anica ves čas kar je prišla v Ameriko. Bila je delavna bodisi v dramatičnem ali pevskem nastopu. Bila pa je tudi v podpornem društvu svete Ane, katero ji je podarilo tudi lep venec. Ob gomili so se uvrstile tovarišice in društvene zastave ter se nagnile nad njeno rakev, katera je šla počasi v globočino, vsa z vencii obložena. Pevski zbor je pa med tem časom zapel žalostinko »Nad zvezdami«. Ti pa, draga Anica, prosi v nebesih za nas, da bomo tudi mi srečno dokončali svoje delo tukaj na zemlji in pridemo za teboj. Na veselo svidenje!

V Gradcu se je ustrelil dne 26. oktobra zvečer mlad vojak prostovollec. Vzrok je povedal na popirju: prevelika strogost in ker so ga starši in sorodniki popolnoma pozabili in brez podpore pustili. Svoje prijatelje je lepo pozdravil v svojem pismu ter jim želel manjše strogosti, kot so jo imeli doslej!

Iz Vedrijana. Pri nas je letos obilo dobrega, sladkega vina. Trgatev, katero smo končali 26. oktobra, nam je prinesla izborna kapljico. Dobroto, kakršno ima naše vino, se ne dobi v vsakem kotiču. Kupci, kateri so prišli v našo vaš do sedaj, so si želeli še zanaprej k nam priti. Želimo pa si še novih kupcev. Kupci, pridite; žal vam ne bo!

Dunajskim Slovincem naznanja odhor »Straže«, da bo društvena sv. maša za žive in mrtve člane prihodno nedeljo, 15. novembra — praznik sv. Leopolda — ob desetih dopoldne v cerkvi sv. Antona, XV., Pouthongasse 16. Pri sv. maši bosta pela združena zbora »Straže« in »Danice«. Na obilno udeležbo vlnudno vabimo društvene člane in sploh vse dunajske Slovence!

Narodno gospodarstvo

Protii bolham na spomladnih setvah priporoča Pasteurjev zavod v Parizu tole priprosto sredstvo: Po njivah, na katerih se ima

spomladi sejati, polože se v jeseni na vsakih 40 do 50 metrov snopi slame, v katere se škodljiva golazen spravi k prezimovanju. Spomladi zgodaj se to slamo zažge in tako uniči zalego.

Mislite na ptičice! Bliža se zopet zima; mraz in sneg bosta zakraljevala in drobnim ptičicam se bo začelo hudo goditi. Vse leto so bile na delu za kmeta in sadjerejca, vse leto so pridno trebile golazen z dreves v vrtu in gozdu. Sedaj na zimo pa jih čaka glad in prezebanje. Ne bodimo jim nehvaležni! Trosimo jim redno drobtinice, ki padajo z naših niz — saj so z malim zadovoljne in za vse hvaležne... Zapomnimo si: Brez ptičic ne opravimo nič proti požrešnim mrčesom, ki vedno preže na to, da nam uničijo polje in vrt. Zato ne pozabimo ptičic v snegu in mrazu, dajmo jim tudi od mulega malo; povrnejo nam z obrestmi!

Trpeča Avstrija.

Pod tem naslovom je priobčil nemški list »Germania« nedavno jako pomemben članek. »Poglavitni vzrok, da gre v Avstriji s katoliškim gibanjem tako počasi,« piše ta list, »je naša slaba mladinska vzgoja. Do tega zaključka mora priti vsakdo, ki primerja naše učiteljstvo z onim v Nemčiji. V nemški državi je prav pogosto učitelj najboljši pomočnik in najzvestejši sodruknik duhovnega pastirja. V Avstriji so pa učitelji v večini najstrupenejši sovražniki duhovščine. Skoro v vsaki župniji, posebno v krajih, kjer jih je več, delajo ravno v nasprotni smeri kot duhovnik. Liberalni učitelji je v fari nekaj protizupnik. Kdor opazuje delovanje liberalnih učiteljev in pazno prebira njihovo časopisje, pride do spoznanja, da so ti za vse drugo preje sposobni, nego za vzgojo katoliških otrok. Kak duh prevladuje v liberalnem učiteljstvu, se je pokazalo prav jasno tedaj, ko so sklicali shod proti zadnjemu katoliškemu shodu na Dunaju. Tu je bilo čuti le glas z »doli s klerikalizmom«, kar pomenja toliko kot: proč s katoliško cerkvijo, živela svobodna, brezverska šola. Naravnost sramota pa je, kako pišejo liberalni učiteljski listi o katoliški duhovščini. Nič se ne razlikujejo ti listi od najslabših liberalnih in socialističnih. Kadar pridejo volitve, gre vse liberalno učiteljstvo proti katoliškemu kandidatu. Da so liberalni učitelji najzvestejša zaslomba liberalne in socialnodemokratske stranke po deželi in po mestih, je gotova stvar. Če se vprašamo, odkod strupeni in surovi napadi po raznih svobodnemiselnih listih, dobimo v devetdesetih ali tudi v stotih slučajih odgovor: Izpod peresa liberalnega učiteljstva. — Liberalno učiteljstvo se množi. Prizadeva si vedno bolj zbirati mladino okrog sebe v branih, pevskih, sokolskih ali drugih društvih. Duhovniku hoče vzeti vpliv nad mladino. Žalostno bi bilo opisati vso posurovelost, ki se kaže v mnogih krajih pri mladini, veliko število zločinov, ki jih provzročii mladina. — Da ne morejo biti avstrijski katoličani zadovoljni s tako šolo, ki vzgaja rekrute za socialnodemokratsko stranko, je umevno.«

Člankar končuje svoj spis z besedami: »Za katoliške otroke katoliških učiteljev! to mora biti naše geslo, naš klic!«
 Da je pisec članka pisal golo resnico, o tem je vsakdo prepričan, ki opazuje delovanje našega liberalnega učiteljstva in prebira njegovo časopisje. Toda ljudstvo slovensko je že do dobra spoznalo namere liberalnega učiteljstva, zato mu tudi nič ne zaupa. Nasprotno pa podpira in spoštuje dobro krščansko učiteljstvo, ki je zbrano v društvu »Slomškova zveza« in ki v slogi in edinosti deluje z našo duhovščino. Da bi takega učiteljstva vedno več bilo, to je želja vseh pošteno in dobro mislečih Slovencev.

Razne stvari.

Stotnija vojakov proti vlomilcu. V Veszprimu je vlomil 19letni trgovski sotrudenik Jožef Kovacs v trgovino svojega gospodarja, da oropa blagajno. Slučajno je šel mimo trgovine neki magistratni svetnik, ki je opazil vlom in obvestil o njem policijo. Kovacs je pobegnil na nek zid, s katerega je streljal na policiste. Na to je pobegnil v neko klet, v kateri se je dolgo časa branil, ker je našel orožje v kleti. Na pomoč so pozvali orožnike in končno še celo stotnijo vojakov, da ga aretirajo. Kovacs se je branil proti premoči celih pet ur, na kar so ga šele prijeli.

Gališki roparij. V gališki vasi Dragavovka so vlomili roparij v spalnico blagajnika Bachnerja in ga umorili. Na to so napadli Richterjevo gostilno, jo oplenili in nevarno ranili gostilničarja, njegovo ženo in hčerko.

Proti socialnim demokratom.

Vlada je na Dunaju razpustila socialnodemokratski telovadni društvu »Jazon« in »Boleslav Pecka« zaradi protivojaške propagande.

Volitev ni težka, kajti vsakdo se lahko na prvi pogled prepriča, da se z letošnjo »Družinsko pratiko« ne dá primerjati nobena druga, ne po vsebini, ne po zunanji obliki, najmanj pa po krasnih slikah, ki jih zastoj iščeš v kateremkoli slovenskem koledarju. — Torej si bo vsak za 24 vinarjev rajše omislil edino našo »Družinsko pratiko«, kot pa kako drugo pratiko.

Razprodaja cem »Družinske pratike« po deželi poroča založništvo, da postrežejo s poljubno množino te naše pratike vse večje ljubljanske trgovine z galanterijskim blagom, posebno pa še »Katališka Bukvarna« in »prodajalna« »Kat. tiskovnega društva«. Treba je pisati samo dopisnico, pa se dopošlje zaželjeno število »Družinskih pratik«.

Proti prehlajenju, trganju po udih, bolečinam v členkih in enakim boleznim učinkuje izborna Fellerjev rastlinski sok. Več v oglasu.

Najboljše kri redilno sredstvo je Scottova emulsija, ki daleč prekaša zoprno ribje olje glede učinkovanja in okusa. Dobi se v vseh lekarnah. Več v oglasu.

Jasno glavo! 2344
 zdravo sp. nje, močne živce imamo, kar poznamo osvježevalni in bolečine olajšujoči Fellerjev fluid s »Elsfluid« Dvanajstorka za poskusno 5 K franko. Naročite pri E. V. Fellerju v Stubici, Elsa trg 16 (Hrvaško.)
 Marian

REVOLUCIJA V BRAZILIJU.

Iz Rio de Janeiro poročajo: Revolucionarji v državi Mato Grosso marširajo proti glavnemu mestu Cuyada, da odstavijo predsednika. Eskadra je prejela nalog, da podpira zvezne čete, katerih poveljnik ima popolno svobodo akcije.

Doječe matere

dobe nove moči z uživanjem Scottove emulzije.

Utrujenost

jenja, otrok postane rdeč in zadovoljen bolj kakor prej. Scottova emulzija daje materi moč in pogum v vsakem slučaju in je vrhtega prijetnega okusa in lahko prebavljiva.

Pristna le a to znamko — ribičem — kot garancijam im znakom Scottovega ravnanja.

Cena originalne steklenice
 - 2 K 50 rin.
 - Dobi se v vseh lekarnah.

ŽITNE CENE.

Cene veljajo za prodajo blaga od strani kmetovalcev.

Za 100 kilogramov.

Ljubljana, 10. nov.

Pšenica, domača	24.—
Rž	18.—
Oves	18.—
Ajda, črna	19.—
Ajda, siva	18.—
Proso, rumeno	16.—
Proso, belo	17.— do 18.—
Ječmen	17.—
Fižol, koks	28.—
Fižol, mandalon	26.—
Fižol, ribenčan	26.—

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 7. novembra.
 38, 24, 68, 11, 35.
 Linc, 7. novembra.
 40, 11, 21, 53, 25.

**Steckenpferd-
 lilijno-mlečno-m'lo.**

Najmilejše milo za kožo.
 Postrežba točna! Nizke cene!

Zavžijte

vsak dan likerski kozarček **dr. Hommel-a** Haematogen neposredno pred kosilom! Dobili boste slast do jedi, živčevje se vam ojači, utrujenost izgine in naglo se povrne telesni počutek. Zahtevajte pa izrečno pristni **dr. Hommel-ov** Haematogen in zavrnite ponarejanja!
 1953 26-1

V juž.-nem. predelnici
 lep dobro katoliški kraj
 dobi dela 2884 3-1

več rodbin

moških in ženskih. Naha-
 jajo se lepa stanovanja
 z električno razsvetlavo,
 vodovodom in vrtom.
 Stroški za selitev se pošil-
 jajo naprej. Pismene
 prijave pod šifro **S. K.**
5230 na **R. Mosse,**
Augsburg, Bavarsko.

Posestvo

na Spodnjem Štajerskem
naprodaj, lepa lega
 na ravnini, v **Podgorju**
št. 5. pri Sloven. Gradcu.
 Zemlja je rodovitna, ob-
 sega 8 ha. Poslopije je vse
 v dobrem stanu in pri-
 merno za gostilno. Cena
 je 15.000 K Dogovori se
 pri **Matiju Lunder** v
Debečem, Šmarino
 pri **Litiji.** 2881 1-1

Zahtevajte zastoni

Hanns Konrad
 c. in kr. dvorni založnik.
 Prva žvicarska nik. ank.-remon.
 ura, sistem Roskopf K 5—, 3
 komdi K 14—, Registr. Adier-
 Roskopf nik. ank.-rem. ura K 7—
 Prava s-vbrna rem. u. n K 8 40.
 Nikak riziko! Zamena dovoljena
 2622 ali donar nazaj. 30 1

Hanns Konrad
 c. in kr. dvorni založnik.

Prva žvicarska nik. ank.-remon.
 ura, sistem Roskopf K 5—, 3
 komdi K 14—, Registr. Adier-
 Roskopf nik. ank.-rem. ura K 7—
 Prava s-vbrna rem. u. n K 8 40.
 Nikak riziko! Zamena dovoljena
 2622 ali donar nazaj. 30 1

Sprejem
kovaškoga pomočnika
 kot pomagača v trajno
 delo **Anton Plečnik,**
 kovač za sekire. **Tržič,**
 Gorenjsko. 2957 3-1

Zastonj in poštnine prosto

posljen vsakomur
 veliki in bogato
 ilustrovani glavni
 katalog s nad 3000
 podobami vsako-
 vrstnih solidnih,
 dobrih in cenih
 glasb. izdelkov.
 C. in kr. dvorni
 založnik
Hanns Konrad
 raspisateljica
 glasbi v Brüxu
 št. 877 na Češko
 Gosli za 4-10 brez luka K 4-80
 5-10 6— in višje. Lek za gosli
 K 0 80, 1—, 1 40 in višje. Nikak
 riziko! Zamena dovoljena ali de-
 2623 nar nazaj. 1

Protin

revmatizem, celo
 najbolj zasta-
 rela bolezen
 se naglo in zanesljivo odpravi
 z zavzivanjem iz rastl. snovi
 pripravljen. **Roma el-ovaga**
olja prot protinu in reumi.
 Vsako drgnjenje brez uspeha.
 Steklenica z navodilom K 6—.
 Številna, sijajna priznanja.
Chem. Pharm Laboratorium
KARL REMMEL, Lunde-
hut 109, Bavarsko.
 2973 26 1

**Majboljša in naj-
 cenejša dobivonja**
 za muzikalije vsake vrste
 kakor harmonike, gosli,
 citre, piščalke, gramo-
 fone itd. po najnižjih
 tovarniških cenah.
 Dobre gosli K 4-80, 5-50,
 6—, 8-80, 7-60, lok zraven
 K -80, 1—, 1 40, 1-80,
 2—. Najboljše harmo-
 nike K 4 80, 5 0, 40,
 6-20. Koncertne citre
 K 15—, 18—, 25—.
 Akord-citre K 3 50, 4—,
 6—, — Nikak riziko!
 Zamena dovoljena ali
 donar nazaj! — Pošljava
 proti povzrtju e in kr.
 dvorni založnik
Hanns Konrad
 Brüx št. 877
 (Češko).
 Ilustrov. glavni
 katalog s 3000
 slikami zastoj
 in franko.

**Lepe, sveže, brezvejne
 bukove hlode**

dolge 1-80 in 2-35 m 2888 1
kupuje po najvišjih cenah
 franko kolodvor kupca ali prodajalca
Fran Švigelj
 tovarna stolov, Breg, p. Borovnica.

Ceno češko posteljno perje!
5 kg nov temn K 9.50, boljše K 18.—, polbelo skubljeno K 8.—, belo K 24.—, snežnobeło, kot puh mehko skublji. K 30.—, K 36.—, K 42.—. Pošilja franco po povzetju. Zmena dovoljena proti povratni poštnine. **Benedikt Sachsel, Lobes št. 159** pri Piznu, Češko.

Odpušeni delavec streljal na sodelavce. Iz krakovske tovarne glavnikov je odpustil lastnik Dajvor nekega delavca, ki je s svojimi pristaši napadel sodelavce, ko so šli iz tovarne, ker jih je dolžil, da so ga spravili ob delo. Streljal je nanje z revolverjem in nevarno ranil enega, lahko pa šest sodelavcev. Policija ga je prijela z 10 njegovimi pristaši.

Pekovski vajenec

se takoj sprejme pri g. **J. Koton**, Tržaška cesta št. 4 v Ljubljani. 2927 1-1

Sode

dobre, in nove, velike in majhne ima na prodaj 2925 3-1
I. Buggenig, sodar, Ljubljana
Cesta na Rudolfovo železnico.

Dobro izurjenega, spretnega strugarskega pomočnika

sprejme takoj v stalno službo **Fran Švigelj**, tovarna stolov **Breg, p. Borovnica**. Plača po dogovoru. 2887 1

Razglas.

Razpisuje se služba **organista** pri cerkvi sv. **Mihaela nadang** v **Gorenjepolju pri Kanal** na Goriškem. Stalna letna plača je 200 kron in stranski zaslužek 40 kron. **Cerkveno oskrbništvu v Gorenjepolju** 2944 1-1

Oklicni zapisnik šte. 53.

Oklic.

S tem se splošno naznanja da se poročita rudar **Josip Zupančič**, stanujoč v Meerbecku, Schlägelstrasse 29, sin umrlega kmeta **Ivana Zupančič** nazadnje stanujočega v Podlipi in njegove soproge **Marije** roj. Metelko stanujoče v Podlipi, ter **Antonija Pirman**, zasebnica stanujoča v Meerbecku, Schlägelstrasse št. 29, hči kmeta **Antona Pirman**, umrlega in slednjic stanujočega na Raki in njegove soproge **Elizabeth** roj. Pečarič, stanujoče na Raki.

Razglas tega oklica se objavi v občini **Baerl** in v katoliško narodnem časopisu „Domoljub.“

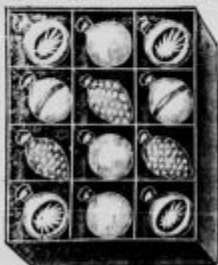
Baerl, dne 2. novembra 1908.

Moebus

matrični uradnik.

2928 1-1

Najnovejši stekleni nakit za božič drevesce

12 kos. sort. pisanih in srebr. steklen. krogljic in sadežev skrbno zaviti v krtonu, po velikosti in izvirnosti K -40, -50, -60, -70, -80, 1.-, 1.30, 2.-, - 6 kos. v kart. v večji izvirnosti K -60, -80, -90. Zbirka 24 kos. za K -70, 1.-, 1.20, 2.-, 36 kos. za K 1.25, 1.40, 2.-, 48 k. K 2.10, 2.50 2.60, 60 k. K 2.20, 2.80, 3.20. 3 kosi stekl. balončk. K -50, angelj za božično drevesce K -40, -50, -60. Lametas, angel. lasci srebr. a i zlati, kov. K -06; žica

za orhve 10 kosov K -20. Svečice 24 kosov v kartonu K -50, -60; večje 16 kosov v kartonu K -58, -75. držalci za sveče, tucat K -50. — Razpošlja proti naprej vpostanim denarjem, naročila čez 2 kroni po povzetju
C. in kr. dvorni založnik Hanns Konrad
razpošilja inica v Mostu 1853. 7-1
Ilustriran glavni katalog na zaht. vsakomur zastoj in franco

: : se priporoča : :

slovenska špecerijska trgovina

: : na debelo in drobno : :

M. SPREITZER, Ljubljana

Stari trg (pri Plavcu). 2748 10

Dunajske zimske modne špecijalitete.

Rokovnik, (muš) moderna oblika, črn K 4.50, rjav K 5.—.

Elegantna zimska obleka iz angl. ali gladkega blaga za kratko jopico K 14.50, ista, toda z dolgo jopico K 21.50; suknena jopica, podložena K 8.50.

Krilo z gubami, s svilen. včvi v 3 vrstah iz angl. ali gladk. blaga K 9.90; rekl. krilo, elegantna fas. K 3.90; sukneno krilo v vseh barvah K 10.50.

Tricot srajca za gospode v vsaki velikosti K 1.70; sa. kakovost s kož. podlogo K 2.50; Srajca za turiste v vsaki velikosti K 2.60; Tricot hlače za gospode v vsaki velikosti K 1.70, s kožuvinasto podlogo K 2.40.

Telovnik za gospode, pleten, v vsaki velikosti K 4.40, za gosoe K 2.60. Svilen klot. spodnja suknja s flanelasto podlogo K 3.50, bogato nakičena, krasna fazona K 4.70.

Dežni plašč iz lodna 110 cm dolg. nepremotljiv, za gospode in dame v vseh barvah K 9.80. Krilo iz lodna, krasna fas. v vseh barvah K 5.90.

Flanelasta bluza po modernem vzorcu K 2.20. Barhentasta bluza, perlina lepa K 2.50 Velour-flanelasta bluza, perlina, moderna K 3.90. Svileni bluza v vseh barvah, bogato nakičena K 6.50. Baržun. bluza z mnog. gubami v vseh barv. K 6.50.

Tricot-telovnik za dame, komplet. velikost K 1.60. Tricot-hlače za dame s kožuh. podlogo K 1.90. K 1.60. Tricot-hlače za otroke s kožuh. podlogo K 2.20. K 0.68. * * * dvovrst. s kož. podl. K 0.90.

Garnitura, obstoječa iz spodnje suknje in hlače, perlina, kompletna velikost K 3.70. Ista, toda prve kakovosti K 5.50. Flanela za bluze, krasen vzorec K 34. Barhenti, moderni vzorci K -49.

Pristni ruski ovratnik iz kožuvine s 6 krasnimi repki, 250 cm dolg. K 7.80. Enak toda rjav K 8.50.

Pristni ruski ovratnik iz kožuvine s 6 krasni. obeski, 2 m dolg K 6.50, rjav K 7.20. — Pristni ruski ovratnik iz kožuvine s 6 krasni obeski, 190 cm dolg K 5.90, rjav K 6.50.

Razpošilja se le proti povzetju.

Pozornost vzbujajoča pliš-jopica z lično garn. ovratnikom K 13.—.

Krasno krilo iz la. angl. ali gladkega blaga z bogatimi svilenimi obilji krasno nakičena K 9.80.

Wiener Volkswarenhaus Dunaj VIII, Alserstrasse št. 63. 2905

**Herbabsny-jev podfosfornato-kisli
apneno-železni sirup.**

Ta je že 39 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje sluz, pomiruje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev.

Cena steklenici K 2'50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razposiljatelj: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“**, (Herbabsny-jev naslednik) Dunaj, VII.1. Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Črnomlju, Nov. Mestu, Reki, Savodnju, St. Vidu, Trbižu, Tratu, Velikevci in Valčevku.

Zaloga skoro v vseh lekarnah

Prislo samo s travno navedeno znamko

Pred ponudjenjem se štavi

**Herbabsny-jev okrepljeni
Sarsaparila-sirup.**

Že 34 let uvedeno in najboljše preizkušeno mazilo. Lajša in odstranja bolečine v udih in kitah, kakor tudi neradne bolezni.

Cena steklenici 2 K, po pošti 40 vin. več za zavitek. 2849 14-1

**Sprejem
kovaškega pomočnika**

v trajno delo. **Frančišek Kumar**, kovaški mojster **Cerkno**, (Goriško) 2860 2-1

Kje se dobe najboljše poljedelaki stroji, kakor mlatnice, gepeljni, čistilnice, preše za sadje i. t. d.?
1703 Edino le pri: 26-9

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta št. 1., Valvazorjev trg št. 6.

In zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz najboljših tovarn sveta, najboljše sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo trdko pri nakupu **stavbenih potrebščin**, portland-cementa, traverz. železniških šin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic

**V Ameriko
in Kanado**

najzložnejša, najcenejša in najvarnejša

vožnja: **Cunard Line**

Bližnji odhod iz domače luke

Trata: Ultonia 17. novembra 1908, Slavonia 1. decembra 1908.

iz **Liverpola**: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta), 14. nov., 5. dec. 1908, 16. jan., 6. febr., 27. febr., 20. marca 1909, Mauretania 2. jan., 23. jan., 13. febr., 6. marca 1909.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odiassek**, Ljubljana, Slomikove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Lepa mala vila

v okusnem slogu z malim vrtom se iz proste roke proda. Cena 6500 kron. Videm št. 61 tik pošte. Štajersko. 2941 1-1

**Zobotehnični atelje
Oton Seydl**

v Rossovi hiši nad prodajalno v Kranju
Sprejemne ure vsako nedeljo in ponedeljek od 8. do polodne do 5. popoldne. 2 56 10-1

Okrog 50.000 najboljših, pobeljenih
rumburških ostankov blaga

se zaradi nadprodukcije proda po zelo nizki ceni meter **à 50 vin.** Ostanki so 6—18 meter dolgi za vsako belo perilo dobro porabni, krasne kakovosti.

Zavoje za poskušnjo ca 40 m pošljemo proti povzetju **na ogled** (za neugajajoče vrnemo denar). 2859 (1)

Tovarne platna Jos. Kraus, Nachod, Češ. o.

Naročite cenik ur

zlatnine in srebrnine, ki ga pošljem zastoj in po-1376 štnine prosto. 26 17

Velika zaloga ur, samo švicarskega izdelka. Vsaka ura je natančno preizkušena in se jamči. — Ne naročajte ur od tujih židovskih trdk, ampak obrnite se na trdko

FR. P. ZAJEC,

urar in edini zastopnik švicarske tovarne ur. — Ljubljana, Mar. trg 26

!Vremščina!

po 20—28 K hl. Oglasi na:

Karol Lenasi
Košana Notranjsko.

50 ovac

ima na prodaj **Jakob Cucek**, Gorenja Košana št. 18. Notranjsko. 2770 3-1

Karol Pollak
tovarnar, Ljubljana

priporoča svoje izvrstne

**transmisijske
(gonilne) jermene**

posebnega stroja (Gerbung) dalje

jermenčke za zavezovanje

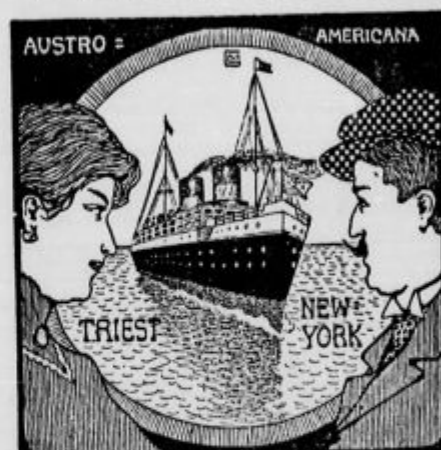
in drugo 2734 8 1

enakovrstno jermenje

Velika zaloga
kožarstvene, klobučne in teplice
lastnega izdelka ter raznih kož.
Kupujejo tudi

kože divjačine
po najvišjih dnevnih cenah.

I. WANNEK
krznar in izdelovalec teplic.
Ljubljana, St. Petra cesta 21
2873 4-1

Potniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovali naj se obrnejo
Simon & Schmetz
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Šahovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi zastopniki.

V Šlovrencu v Brdih (Primorsko) dobi se izvrstne rebule

še kakih 700 hektol. po zmernih cenah. Povpraševanja rešuje **A. Uršič**, župnik. Pošta Kormil-Biljana. 2933 1 1

Dobre harmonike K 4'80.

Nad 50.000 komadov razprodanih. Nikake carine! Jamstvo! Zamena dovoljena ali pa denar nazaj.

Št. 30 3/4, 10 tipk, 2 reg., 28 glas., vel. 24/12 cm **K 4'80.** — Št. 677 1/4, 10 tipk, 1 reg., 28 gla., vel. 30/15 cm **K 5'20.** — Št. 6'6 3/4, 10 tipk, 2 reg., 28 glas., v. 30/15 cm **K 5'40.** — Št. 305 3/4, 10 tipk, 2 reg., 50 glas., vel. 24/12 cm **K 6'20.** — Št. 603 1/4, 10 tipk, 2 reg., 50 glasov., vel. 31/15 cm **K 8.** — Sola za samouk k vsaki harmoniki zastoj. Pošilja proti povzetju c. kr. dvorni založnik

Hanns Konrad

razpošiljalnica glasbil v Brūxu 2624 št. 1011 (Češko). 10 - 1
Glavni cenik s 3000 slikami zastoj.

Za bolne! Za trpeče! Za zdrave!

Profi še tako trdovratnim in zastarelim slučajem: revme, trganja, živčnih boleznih, glavo-in zobobola, bolečin v hrbtu in kitah, bodljajev, trganja po udih, bolečin v nogah, oteklin. hvali se v obče zajamčeni, na mnogih klinikah praktično preizkušeni, od olizu 1000 zdravnikov priporočeni takoj 2251 bolečih e lajšajoči 16-1

Ichtyomentol

Patentovan v vseh državah. Mnogokrat premovan Nedosežen po zdravilnem učinku! Uspeh iznenaden! Nad 300 zahvalnic. Edina razpošiljalnica in tovarna: kemični laboratorij lekarja S. Edelmanna v Bohorodczany (via Lemberg) oddelek 26.

Franko se pošilja od 5 st. klenic nadalje proti vpslatvi 6 K ali po povzetju za 20 h več, 10 stekl. franko 0 K, 25 stekl. franko 23 K.

40—45 met. ostanki.

Prilična ponudba

barhentnega blaga, flanele za bluže in srajce, cefirja za obleke, oksforda, platna za brišace in perilo, ostankov posteljnega blaga. Ostanke najmanj 4 m dolgi, perilni, najboljše vrste se prodajo zaradi izpraznitve skladišča vzorcev. Zavoj za poskušnjo 40 do 50 m izbranega blaga **15 kron.** 2942 3-1

M. Szraga tkalnica platna, Nachod, — (Češko.)

Za neugajajoče denar nazaj.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivoga skubljenega perja K 2, polbelega K 3,0, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivoga puha K 6, belega K 10, prsnega puha K 12, od 6 kg nadalje poštine prosto.

Dovršene postelje

bogato napolnjene, iz zelo gostega, jsko trpnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-blaga, 1 pernica velikost 130x115 cm z 2 blazinami, velikost 80x58, napolnjena z jako lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom K 24; povazne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3, K 3-0, K 4. Proti povzetju razpošilja poštine prosto pri naročilu od 10 K nadalje.

Maks Berger v Děšenici št. 223. Češki les. 2599 52-4

Za neugajajoče denar nazaj. Cenik zastoj in pošt. pr

Samo kron 3'40

velja ta prava švicarska sistem Roskopf patent anker remont. ura z masivnim solidnim antim. ankerkolesjem, s pozlačeno krono, pravim kovčkom in kazalnikom v nikelnastem oklepju z šarniran. pokrovom, dobro urejena z 2 letnim jamstvom, in fino pozlačeno ali posrebrreno verižico 2939 3—1 1 kos kron 3'40 2 kosa kron 6'50

Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošilja proti povzetju ali če se pošlje denar naprej. Kapellner & Holzer, Krakau Diestelsgasse 68/7 Ilustrovani cenik zastoj in franko.

Novosti! Znamenito!

Zakonito zajamčeno. Registriran vzorec.

briljantno angel zvonilo za božično drevo št. 1

popolnoma iz kovine s 6 pozlač. angelci 30 cm vis. Nezdobljiv vrh bož. drevesca. Garantira se za funkcijoniranje. Najlepši in najnovejši okras bož. drevesca, ki ga naj ne pogreša nobena kršč. družina.

Gorki zrak treh prižganih sveč vrti golinio kolo, nanje pritrjeni izboljšani jekleni betički pa udarjajo na troje zvoncev in blagovzvončno, srebrnočisto zvonjenje zadoni, mlado in staro predstavljajo v božično blaženost Kos stane s kartonom in navodilom vred proti naprej vpsolanim **K 1'50**

3 kosi	K 4'—
4 "	5'20
6 kosov	7'50
9 "	10'80
12 "	13'50
24 "	26'50

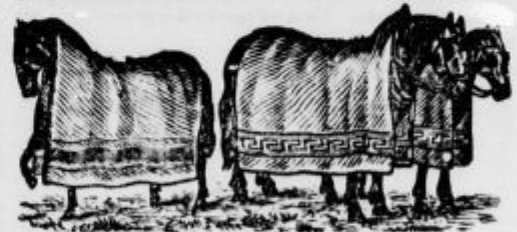
Po poštnem povzetju 2 vin. več. Št. 2. Ravnotisto angelsko zvonilo za božično drevesce, izvršeno vелеelelegantno in posebno fino ponikljano, s sukanimi stebriči za zvonice in tremi prekrasno žarečimi sreb. lametastimi rožami, ki potem, ko so prižgane sveče, prekrasno odsevajo, kos s kart. in navod. vred naprej poslano **K 2'—**

3 kosi	K 5'50	9 kosov	K 15'50
4 "	7'25	12 "	20'25
6 kosov	10'50	24 "	39'50

Po poštnem povzetju 20 vin. več. Pri naročitvi več kosov gorenjih zvonil dobí vsak naročnik 10 kosov izbranih umetno izgotovljenih razglednic, med temi božične in novoletne, ki jih prodajajo povsod po 10—12 vin. 727 7 1

Zamena dovoljena ali denar nazaj, zato nikak riziko. Naročila naj se pravočasno naslovijo na: C. in kr. dvor. založ. HANNS KONRAD, Brūx 1852, Češko. Zahtevajte moj najnovejši glavni katalog, katerega dopošljem zastoj in poštine prosto.

Budilka
s stolpnim zvoncem, kakov. 30 ur idoca, ki bje ure in polure ter ima glasen bud. zvo-ec, s svetlogladkim okvirjem, 30 cm v višini, kazalnik s steklenim vrotkom s tremi stekli, 3 letnim posumenim jamstvom **samo K 6'60 samo**
S ponorč svetločim kazalnikom K 7'20. Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj! — Razpošilja proti povzetju ali preproslatvi denarja
Prva tvornica ur v Brūxu **Hanns Konrad**
c. in kr. dvorci založalk v Brūxu št. 567 (Češko).
Ilustrovani cenik z nad 3000 podobami pošljam na zahtevno zastoj in franko 2625 10 1

Združene tovarne za volnino prodajajo letos zopet izključno po meni okroglo 4:00 kom. takozvanih

vojaških kočev za konje

za ceno le **K 4'40 komad** in **K 8'60 za par** (6 parov franko na dom) naravnost na lastnike konj. **Ti debeli, trajno trpežni koci so opli kot kožuovina**, temnosivi, okoli **150'200 cm veliki**, torej lahko **pokrijejo celega konja**. Razložno pisana naročila, ki se izvrše le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošlje na

Steiner-jevo komisjsko razpošiljalnico združenih tovarn za koce

Dunaj, II, Taborstrasse 27 G.

Cenikl na željo zastoj in franko. — Za neugajajoče se zavzemem vrniti naprej poslani denar.

Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od kobilarne v Radvcu, Komarno in Brody, župnika Kolarja Tutz, dr. Vračuna, odvetničr v Varasdu, posestnika Weichbergerja, Ilosva, Grünvalda, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobrostany, Rosenauerja Zg. Moldava, Hahlissa Manken-dorf, Schenka Gerlsdorf, lastnika umetnega mlina Fohringerja in dr. 2267

Pri današnji draginji

se zamore štediti samo s koristnim nakupovanjem. Naročite svoje potrebščine posteljnega in telesnega perila, oblek za gospode, gospe in otroke, oprem za neveste nara-nost iz tovarne. Pisite nam, na kar vam pošljemo

zastoj

in poštine prosto velik katalog. Zlasti priporočamo iz tega:

44 vln. ostanke 44 vln.
à 1 meter **brez hibe** à 1 meter

6—12 m dolge po izbori iz lodna, barhenta, flanele, zimskega suana, oksforda itd. Blago za bluže, pred-pasnišne in brišace. 2559 10-1

Bluže za gospe iz volne, barhenta, moderne in solidne v vsaki velikosti	od K 3'50 nad.
Srajce za gospe, zelo gorko	od K 2'30 nad.
Hlače za gospe, zimske	od K 1'70 nad.
Srajce za moške, z ovratnikom ali ne	od K 2'— nad.
Spodnje hlače za moške, močne in gorko	od K 1'50 nad.
Piašči za dečke (od 5—14 letne)	od K 6'50 nad.
Piašči za gospe, vsake velikosti	od K 11'40 nad.
Vrhnje suknje za gospe najboljšega kroja	od K 5'50 nad.
Težki, močni konjski koci	od K 3'— nad.

Pišite po katalog na naslov:

Gebr. REICHART, tovarna Dornbirn 18, Predarlško.

Hamburg Amerika Linie

Vedno traja dal 6 dni izvredna prilika za potovanje in celane. Najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parnikl **Amerika 24.000 ton** Kaiserin **Augusta-Victoria 25.000 ton** ročaj le enkrat večji kajor do sedaj velik parnikl z 8-12.000 konjskimi **Fr. Seunig, Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28** Odhodi iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtak v tednu.

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta 19

v Ljubljani

Dunajska cesta 19

v Medjatovi hiši v pritličju

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premiönine in pridelke;
2. proti prelomom zvonov, in
3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.

2062 12-8

Edina domača slovenska zavarovalnica! Svoji k svojim!

Josip Polak

Ljubljana, Sv. Petra cesta
poleg „HOTEL LLOYD“.

Trgovina špecerijskega
blaga in špi-
rita na debelo in drobno. Založena
popolnoma s svežim blagom pod niz-
kimi cenami.

Eksport domačega brinjevca, hru-
šovca in jagodovca.

Prodaja semenskega fižola pra-
vega ribničana. 202 12-3

FR. ŠEVČIK, puškar
v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.
2049 Cenik na zahtevo zasloni. 20-1

Kdor hoče kupiti **sveže in dobro blago** ter po zelo nizkih
cenah, naj si ogleda to **velikansko zalogo** pri 2591 10-2

IVAN SAVNIKU v Kranju

po domače pri Besenčanu na glav. trgu.

Tukaj se dobi vsakovrsto sukno za moške obleke, najnovejši
vzorci za ženske obleke, kakor tudi lepi pohanti, kambriki, pisano
blago za moške srajce, platno za rjuhe, **porhantast rjuhe**, odeje
(kovtri), koci, garniture za postelje, platneni cvin, lepa močna bela
kotenina z imenom „**Besenčanovo platno**“ kakor tudi srajce, spodnje
in zgornje hlače, spodnja krila, rokavice, nogavice, **ogrinjalke**, šerpe,
volnene in svilene rute in še druge stvari. Tovarniška zaloga **zgornjih
jop** ter nepremočljivih pelerin za ženske in moške po zelo nizkih cenah.

Krojaši in šivilje imajo znaten popust na drobno in na debelo.

Ustanov. l. 1854. Prva domača slov. pivovarna

Telefon št. 210

G. AUER-jevih dedičev

Ljubljana Wolfove ulice št. 12 Ljubljana.

2549 1
Priporoča slav. občinstvu in spošt. gostilničarjem svoje izborno

:: marčno pivo ::

v sodcih in steklenicah.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana sadruga s omejenim poročtvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilno vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure **po 4³/₄ %** to je, daje za 200 kron 9 kron 50 vinar. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Bestni davok plača hranilnica sama. ————— Najugurnejša prilika za štedenje.

Kaznik A. Šušnik l. r., predsednik.

Kaznik J. Šušnik l. r., podpredsednik.

Odvetniška pisarna
dr. Ivana Šušteršiča
 se nahaja odslej
 v novem domu
Ljudske posojilnice
 na Miklošičevi cesti
 tik za frančiškan. cerkvijo
 nasproti hotela „UNION“.
 Uradne ure od 8 do
 12. in od 3. do 7. ure.

2912 3 - 1

Priložnostni nakup!
 Krasna žepna ura z verižico K 3-50.
 30.000 komadov
 kupljenih, zaraditga pošiljam 1 krasno 36 ur
 idočo (oe 12 ur) „Gloria“ srebrno anker-rem.
 ura, švic kolesje z lepo gravir oklopljem, s
 sekundnim kazalcem in lepo pozlačeno ali
 pos. ebr. verižico natančno idočo le za K 3-50.
 Nadalje ponudim eno pravo pozlačeno 36 ur idočo anker-rem.
 prve vrste švicarsko ura s pozlačeno verižico za 5 K
 Triletno pismeno jamstvo za vsako ura. Razpošilja proti povzetju
S. KOBANE, Schweiizer - Uhren - Exporthaus.
 2771 KRAKOV št. 48. 1-1
 Neštevilno priznanj in donoražil — Za neugalslože denar naz

Izdelana postelja

iz redkega
 posteljnega
 letela! Prvi
 dobronapol-
 njeno. Per-
 nica ali bi-
 sina, 100 cm
 dolga 116 cm
 širaka K 10—, K 12—, K 13—
 in K 14— 3 metra dolga, 140 cm
 širaka K 14—, K 16—, K 18—,
 K 21—, Zglavnik 80 cm dolg,
 in cm širak K 3—, K 3-50 in
 20 4—, 90 cm dolg, 70 cm širak
 K 4-80 in K 5-80. Izdelajem tudi
 po kakršnikoli drugi meri. 3-
 četini modroci iz Hime za 1 po-
 stelja K 27—, boljli K 33—.
 Pošilja se pošiljane proste po
 povzetju od K 10— naprej. Za-
 menja ali nazaj se vrzame proti
 povratni potnih stroškov.
Benedikti Sachsel, Lobes 910
 pri Piznu na Celkan.

**Najcen. nakup češkega
 posteljnega perja**
 5 kg nov., dobrega, svega,
 skubljenega, brez prašu,
 K 9-40; boljli K 11-80;
 5 kg dobrega napol belega
 K 16— (belo, mehko) K 25-00;
 5 kg snežnobelo, mehko
 K 28—, K 30—, K 34—,
 K 36—; 5 kg snežnobel ne-
 oskubl. K 23—, K 26—,
 K 29—; puh siv á K 3-40,
 bel á 4—40, snežnobel á
 K 5-80 in K 6-40 pol kg.
 Pošiljatev franko po po-
 vzetju. Sme se zamenjati in
 nazaj vzeti proti povračilu
 pošiljane. Pri naročilu se
 prosil za natančen naslov.
IVANA POLATSCHKEK
 Janovitz a. d. Angel 16
 pri Klatovu, Češko.

Puške!
 Landaster . . . od K 26—
 Flobertpuške . . . 8-50
 Pištale . . . 2—
 Samokre . . . 5—
 Poprave ceno, ilustrirani
 cenik franko. 2370
F. Dušek, Opatčno 123, Čechy.

Odklikovano. Ustanovljeno 1870
 Vse vrste lovskih pušk,
 dvocev, risanic, tro-
 cev, samokresov, se ku-
 pi najceneje z najvišjim po-
 roštvom naravnost od to-
 1289 varne orožja 52 12

Anton Sodja,
 Borovlje, Koroško.
 Bogato ilustrirani ceniki
 zastoni in franko.

Ne stane nič.

Brata Lechner v Gradou razpošiljata po-
 vsod franko velike, obsežne zbirke uzorcev lepega
 blaga za obleke, sukna za damske oblike v naj-
 modernejših barvah, lodna za gospode in dame;
 platna za perilo, posteljne oprave, oksforda, blaga
 za hlače, barhenta vseh vrst, gradla, barvaste tka-
 nine, zefira itd itd., poleg cenika za Jägerovo perilo
 vseh vrst za gospode, gospe in otroke, preprog,
 zastorov iz čipk, posteljnih preprog, kecev in iz-
 gotovljenega perila. — Kdor se hoče sam prepri-
 čati o nizki ceni naj zahteva po . . . po dopis-
 nici. 2839 6—1

Vydrova tovarna hranil v Pragi Vill.

Izdeluje in priporoča

Vydrovo žitno kavo po pošti v 5 kg zavitkih	K 4-50
Vydrovo otroško moko 1 kg za	2-40
Vydrove juhne konzerve (grahovo, gobovo, lečno, riževo in rezančno) 1/4 kg (20-25 porcij)	1-50
Vydrov juhni pridatek 1/4 kg steklenica . . .	3—
Vydrov malinovi grog 1 steklenica	2—
Vydrove oblate (maslence, svetovnozn.) škatlja 25 kosov	2—
Vydrove oblate „Dessert delicat“ z medenim kremom, 50 kosov	3—
Vydrove oblate „Delicatesse“ sadnega okusa in s čokolado, 20 kosov	2-50
Vydrov „Buchtin“ dišava za pecivo, 1/4 kg ste- klenica (zadostuje ravno za 25 kg moke	1—
Vydrove šumače bonbone „Ambo“ in tudi s „sidrom“ v štanjolu 50 kosov	2—
Vydrovo gorčico (ženof) po francoskem in in kremškem načinu 1/4 kg	0-80

== „Domači prijatelj“ lastni tovarniški časopis. V. letnik.
 Zahtevajte na ogled. 2-05 1-1 ==

A. HERMANN veležonjarna za
SLIVOVKO
 = in tropinovec =
 V VARAŽDINU, Hrvatsko.

priporoča **svoje špeciialitete** v dvojno žgani naravni slivovki,
 tropinovcu in drožniku po prav nizkih cenah. Večje množine slivovke
 se lahko v žganjarni pod lastnim nadzorstvom žgejo in prevzamejo.
 Radi posebne ponudbe blagovoli naj se obrniti ali na **žganjarno**
v Varaždinu ali pa na
glavnega zastopnika za Kranjsko
Josipa Zidarja
v Ljubljani.

NAZNANILO!

LJUDSKA POSOJILNICA

je od ponedeljka, t. j. 9. t. m. naprej počela uradovati

v lastnem uradnem domu

ob Miklošičevi cesti števil. 8.

Uradne ure ostanejo kakor dosedaj od 8. ure

===== zjutraj pa do 1. ure popoldne. =====

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje.

Denarni promet 1. 1907
čez 64 milijonov kron.

Lastna glavniča K 354.645-15.

Stanje vlog 30. jun. 1908
čez 14 milijonov kron.

Sedaj: Miklošičeva cesta št. 8, pritičje
v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo
prej na Kongresnem trgu št. 2, 1.

LJUDSKA POSOJILNICA

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. popoldan ter jih obrestuje po _____

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženihih 100 kron čistih 4 krome 50 h, na leto.

Stanje vlog dne 30. junja 1908: K 14.225.902'59. — Denarni promet v letu 1907: K 64.812.603'92.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za naganje po pošti 50 poštno hranilne položnice na razpolago. _____

V Ljubljani, dne 30. junija 1908.

2633 14

Dr. Ivan Šušteršič,
predsednik.

Josip Šiška, stolni kanonik
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — **Fran Pošče,** vodi, graščak, deželni odbornik, državni in deželni poslanec itd. — **Anton Kubi,** posestnik in trgovec, Breg p. B. — **Karol Kauschegg,** veloposestnik v Ljubljani. — **Matija Kolar,** stolni dekan v Ljubljani. — **Ivan Kregar,** svetnik trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani. — **Frančišek Leskovič,** hišni posestnik in blagajnik Ljudske posojilnice. — **Ivan Pollak n.l.,** tovarnar. — **Karol Pollak,** tovarnar in posestnik v Ljubljani. — **Gregor Šibar,** župnik na Rudniku.